

וְקִטְרֹת הַסַּמִּים וּמִנַּחַת הַתָּמִיד וְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה פָּקֹדֹת כָּל־הַמִּשְׁכָּן בַּמִּדְבָּר
 וְכָל־אֲשֶׁר־בּוֹ בְּקֹדֶשׁ וּבִכְלָיו:
 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: אֶל־תִּכְרִיתוּ אֶת־שִׁבְט לִי מִפִּטְיֹר
 מִשְׁפַּחַת הַקְּהָתִי מִתּוֹךְ הָלוֹיִם: וְזֹאת | עֲשׂוּ לָהֶם וַחֲיוּ וְלֹא יָמָתוּ
 בַּגִּשְׁתָּם אֶת־קֹדֶשׁ הַקִּדְשִׁים אֹהֶרֶן וּבָנָיו יָבֹאוּ וְשָׂמוּ אוֹתָם אִישׁ
 אִישׁ עַל־עֲבֹדָתוֹ וְאֶל־מִשְׁאֹ: וְלֹא־יָבֹאוּ לִרְאוֹת כִּבְלַע אֶת־הַקֹּדֶשׁ
 וּמָתוּ:
 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶ�ה לֵאמֹר: נָשָׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי גֵרְשׁוֹן גַּם־הֵם לְבֵית לֹא נָשָׂא
 אֲבֹתָם לְמִשְׁפַּחָתָם: מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְעַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה
 תִּפְקֹד אוֹתָם כָּל־הַבָּא לְצִבָּא צִבָּא לַעֲבֹד עֲבֹדָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד: זֹאת עֲבֹדַת
 מִשְׁפַּחַת הַגֵּרָשֹׁנִי לַעֲבֹד וּלְמִשְׁאֹ: וְנָשָׂאוּ אֶת־יְרִיעֹת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־אֹהֶל
 מוֹעֵד מִכֶּסֶהוּ וּמִכֶּסֶה הַתִּחַשׁ אֲשֶׁר־עָלָיו מִלְמַעְלָה וְאֶת־מִסְךְ פֶּתַח אֹהֶל
 מוֹעֵד: וְאֶת קַלְעֵי הַחֹצֵר וְאֶת־מִסְךְ | פֶּתַח | שַׁעַר הַחֹצֵר אֲשֶׁר עַל־הַמִּשְׁכָּן

תרגום אונקלוס

וּקִטְרֹת בּוֹסְמִיָּא וּמִנַּחַתָּא תְּדִירָא וּמִשְׁחָא דְּרִבּוּתָא מִסֵּרַת כָּל מִשְׁכָּנָא וְכָל דְּבִיָּה בְּקוֹדֶשׁא וּבִמְנוּהִי:
 א וּמִלֵּיל יֵי עִם מֹשֶׁה וְאֶהֱרֹן לְמִימַר: ב לֹא תִשְׁיָצוּן יָת שִׁיבַט זִרְעִיתָא קָהַת מִגֹּז לִינְיָא: ג וְדָא עֲבִידוּ לַהֲוֹן וְיִיחֹזֶן וְלֹא
 יִמּוּתוּן בְּמִקְרָבֵהוֹן לְקוֹדֶשׁ קוֹדֶשׁא אֹהֶרֶן וּבְנוֹהִי יִיעֲלוּן וְיִמְנוּן יִתְהוֹן גִּבֹּר גִּבֹּר עַל פּוֹלְחָנִיָּה וּלְמִטּוּלִיָּה: ד וְלֹא יִיעֲלוּן
 לְמַחְזִי כִּד מַכְסָן יָת מְנִי קוֹדֶשׁא וְלֹא יִמּוּתוּן: ה וּמִלֵּיל יֵי עִם מֹשֶׁה לְמִימַר: ו קִבִּיל יָת חוֹשֶׁבֶן בְּנֵי גֵרְשׁוֹן אָף אֲנֹן לְבֵית
 אֲבֹהֵתְהוֹן לְזִרְעִיתְהוֹן: ז מִבֶּר תִּלְתִּין שָׁנִין וְעַד־לֵילָא עַד בֶּר חֲמִשִּׁין שָׁנִין תִּמְנִי יִתְהוֹן כָּל דְּאִתִּי לַחֲלִילָא חִילָא לְמַפְלַח פּוֹלְחָנָא
 בְּמִשְׁכָּן זִמְנָא: ח דִּין פּוֹלְחֵן זִרְעִיתָא גֵרְשׁוֹן לְמַפְלַח וּלְמִשְׁטַל: ט וְיִטְלוּן יָת יְרִיעֹת מִשְׁכָּנָא וְיָת מִשְׁכָּן זִמְנָא חוֹפְאִיָּה וְחוֹפְאָה
 דְּסִסְגוֹנָא דְּעִלּוּהִי מְלַעֲלִילָא וְיָת פֶּרְסָא דְּתִרַע מִשְׁכָּן זִמְנָא: י וְיָת סֹרְדֵי דִרְתָּא וְיָת פֶּרְסָא דְּמַעְלָנָא דְּתִרַע דִּרְתָּא דְּעַל מִשְׁכָּנָא

פירוש רש"י

פָּקֹדֹת כָּל הַמִּשְׁכָּן. וְעוֹד הָיָה מְמַנָּה עַל מִשְׁאֹ בְּנֵי
 קָהַת לְצִוּוֹת 'אִישׁ אִישׁ עַל עֲבֹדָתוֹ' וּמִשְׁאֹ, וְהוּא
 'הַמִּשְׁכָּן וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ' – כָּל הַסְּדוּרִים לְמַעַלָּה
 בַּפָּרָשָׁה זֹאת, אֲבָל מִשְׁאֹ בְּנֵי גֵרְשׁוֹן וּמִרְרֵי שְׂאִינָה
 מִקֹּדֶשׁ הַקִּדְשִׁים, עַל פִּי אִיתְמַר הָיָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
 בַּפָּרָשָׁה 'נִשְׂא' (לַהֲלֹךְ דִּ:יב,יז):
 סדר ד' (ב) אֶל תִּכְרִיתוּ. אֶל תִּגְרְמוּ לָהֶם שְׂיִמּוּתוֹ:
 (ד) וְלֹא יָבֹאוּ לִרְאוֹת כִּבְלַע אֶת הַקֹּדֶשׁ. לְתוֹךְ גִּרְתָּק
 שָׁלוֹ, כְּמוֹ שֶׁמִּפְרָשׁ לְמַעַלָּה בַּפָּרָשָׁה זֹאת: וּפְרָשׁוֹ

מִפִּתַּח סֹדְרֵי הַתָּנָךְ פִּתְיַחַת סֹדֵר ד': נִקְבְּעָה בְּדִין מוֹרָא מִקְדָּשׁ שְׁהוּא מִרְכּוּזֵי בַחֲיֵי הָעָם כְּשִׁישְׂרָאֵל עַל אֲדָמָתוֹ.
 הַפִּטְרֹת סֹדֵר ד': בִּנְבוּאוֹת יִשְׁעִיָּה (סֹדֵר כֹּח־יח) לְמַעַן שְׁמִי אֶאֱרִיךְ אִפִּי וְתִהְיֶה לְךָ לְבִלְתִּי הַכְרִיתָךְ. מִדְּרַשׁ רַבִּי
 מִקְשֶׁר בֵּין הַסֹּדֵר וְהַפִּטְרֹת: וְתִהְיֶה לְךָ לְךָ, לְפִי שִׁישְׂרָאֵל נִבְרָאוּ לִמְדָּתוֹ שֶׁל הַקֹּדֶשׁ־בְּרוּךְ־הוּא... לִכְךָ כִּדִּי
 שִׁיתְהַלֵּל שְׁמוֹ בָּהֶם, הַקֹּדֶשׁ־בְּרוּךְ־הוּא חוֹתֵמָה לְטוֹבָה... וְהִיא גִרְמָה לָהֶם שֶׁלֹּא נִכְרְתוּ בְּגִלּוּת. הוּא, לְבִלְתִּי הַכְרִיתָךְ.
 [וְרַאָה בְּרִשִׁי שְׁמוֹת (יא:כח) פִּירוּשׁוֹ לְפִסּוּק זֶה שְׁבִישְׁעִיָּה: דְּבַר הַכְּתוּב כִּבְכּוֹל בְּשִׁכְיָנָה דְּגִמְתָּ מִלֶּךְ בְּשֶׁר דְּרָם כִּדִּי לְהַשְׁמִיעַ אֶזְן
 הַבְּרִיּוֹת כְּפִי הַהוּא שִׁיכְלוּ לְהִבִּין דְּבַר; כְּשֶׁאֲדָם כּוֹעֵס יוֹצֵא רוּחַ מִנְּחִירָיו... וְהוּא שֶׁאֲמַר 'לְמַעַן שְׁמִי אֶאֱרִיךְ אִפִּי' כְּשֶׁזָּעַפוּ נִחָה
 נְשִׁימָתוֹ אֲרֻכָּה, וְכִשְׁהוּא כּוֹעֵס נְשִׁימָתוֹ קָצְרָה. 'וְתִהְיֶה לְךָ לְךָ' – וְלְמַעַן תִּהְיֶה לְךָ אֲשִׁים חֲטָם בְּאִפִּי לְסֵתִם נִחֲרִי בְּפִנֵּי הָאָף
 וְהָרוּחַ שֶׁלֹּא יֵצֵא. לֶךְ בְּשִׁבְלֶךְ]. וּמִמִּשְׁכַּן הַמִּדְרָשׁ, דְּבַר אַחֵר: לְמַעַן שְׁמִי אֶאֱרִיךְ אִפִּי, מִדְּבַר בְּקִהָתִים. לְמָה הַדְּבַר דּוּמָה?
 לְמַלְךְ, שֶׁהִיָּה לוֹ בֶּן וְנִדְבָק לְלִסְטִים וְנִתְפָּשׁוּ וְנִתְפָּשׁ בְּנוֹ עִמָּהֶם... וְכִךְ הֵיוּ הָלוֹיִם נוֹשָׂאִים הַמִּשְׁכָּן וְהִיָּה הַקֹּדֶשׁ־
 בְּרוּךְ־הוּא מְבִיט בְּקִרְחָא וּבְעִדָּתוֹ, שְׁעִתִּידִין לְחִלּוֹק עַל מִשְׁהָ וְעַל אֹהֶרֶן. אֲמַר הַקֹּדֶשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: מָה אַעֲשֶׂה לְאֵלּוּ?
 לְהַרְגוֹ אוֹתָם עֲכָשִׁי אִי אֲפֹשֶׁר, שֶׁהִרִי מְעוֹרְבִים הֵם עִם הָאֲחֵרִים צְדִיקִים, וְכִדִּי שֶׁלֹּא יִפְגַע בְּכוֹלָם מִדַּת הַדִּין, לִקַּח
 הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲצִי שְׁמוֹ וְנָתַן עָלָיו, יְהִי, שֶׁנֶּתַן הַקֹּדֶשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עָלָיו הַקְּהָתִי הִיא מִתְחַלֶּה וְיִוִּד בְּסוּף, הִרִי יְהִי,
 כִּדִּי לַעֲשׂוֹת עֲלֵיהֶם מִשְׁמֵרָתִי, עַד יָבֹא יוֹמָם. הוּא, לְמַעַן שְׁמִי אֶאֱרִיךְ אִפִּי וְגו'. לִכְךָ כְּתִיב הַקְּהָתִי כֹאן.

וְעַל-הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב וְאֶת מִיתְרֵיהֶם וְאֶת-כָּל-כְּלֵי עֲבֹדָתָם וְאֶת כָּל-אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה לָהֶם וְעַבְדּוֹ: עַל-פִּי אֶהְרֹן וּבְנָיו תִּהְיֶה כָל-עֲבֹדַת בְּנֵי הַגֵּרָשִׁימִי לְכָל-מִשְׁאֵם וּלְכָל עֲבֹדָתָם וּפְקֻדָּתָם עֲלֵהֶם בְּמִשְׁמֶרֶת אֶת כָּל-מִשְׁאֵם: זֹאת עֲבֹדַת מִשְׁפַּחַת בְּנֵי הַגֵּרָשִׁימִי בְּאֹהֶל מוֹעֵד וּמִשְׁמֶרֶתָם בְּיַד אֵיתָמָר בֶּן-אֶהְרֹן הַכֹּהֵן: בְּנֵי מִרְיָ לְמִשְׁפַּחַתָּם לְבֵית-אֲבֹתָם לֹב תִּפְקֹד אֹתָם: מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְעַד בֶּן-חֲמִשִּׁים שָׁנָה תִּפְקֹדָם כָּל-הַבָּא לְצִבָּא לַעֲבֹד אֶת-עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד: וְזֹאת מִשְׁמֶרֶת מִשְׁאֵם לְכָל-עֲבֹדָתָם בְּאֹהֶל מוֹעֵד קִרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן וּבְרִיחָיו וְעִמּוּדָיו וְאֲדָנָיו: וְעִמּוּדֵי הַחֹצֵר סָבִיב וְאֲדָנֵיהֶם וְיִתְדֹתָם וּמִיתְרֵיהֶם לְכָל-כְּלֵיהֶם וּלְכָל עֲבֹדָתָם וּבִשְׁמַת תִּפְקְדוּ אֶת-כָּלִי מִשְׁמֶרֶת מִשְׁאֵם: זֹאת עֲבֹדַת מִשְׁפַּחַת בְּנֵי מִרְיָ לְכָל-עֲבֹדָתָם בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּיַד אֵיתָמָר בֶּן-אֶהְרֹן הַכֹּהֵן: וַיִּפְקֹד מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן וּנְשֵׁי־הָעֵדָה אֶת-בְּנֵי הַקֹּהֲנִי לְמִשְׁפַּחַתָּם וּלְבֵית אֲבֹתָם: מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְעַד בֶּן-חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל-הַבָּא לְצִבָּא לַעֲבֹדָה בְּאֹהֶל מוֹעֵד: וַיְהִיו פְּקֻדֵיהֶם לְמִשְׁפַּחַתָּם אֲלֵפִים שֶׁבַע מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים: כֹּא אֵלֶּה פְקוּדֵי מִשְׁפַּחַת הַקֹּהֲנִי כָל-הָעֹבֵד בְּאֹהֶל מוֹעֵד אֲשֶׁר פִּקֵּד מֹשֶׁה כֹּב וְאֶהְרֹן עַל-פִּי יְהוָה בְּיַד-מֹשֶׁה: וּפְקוּדֵי בְנֵי לֵא שֵׁנִי כֹג גֵּרָשׁוֹן לְמִשְׁפַּחֹתָם וּלְבֵית אֲבֹתָם: מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְעַד

תרגום אונקלוס

וְעַל מִדְבַּחַת סָחֹר סָחֹר וְיֵת אֲטוּנִיָּהוֹן וְיֵת כָּל מְנֵי פוֹלְחָנָהוֹן וְיֵת כָּל דִּיתְמָסָר לָהוֹן וַיִּפְלְחוּן: יֵא עַל מִימָר אֶהְרֹן וּבְנוֹהֵי יְהִי כָל פּוֹלְחָן בְּנֵי גֵרָשׁוֹן לְכָל מִטוּלָהוֹן וּלְכָל פּוֹלְחָנָהוֹן וְתַמְנֹן עֲלֵיהוֹן בְּמִטְרָא יֵת כָּל מִטוּלָהוֹן: יֵב דִּין פּוֹלְחָן זֹרְעִית בְּנֵי גֵרָשׁוֹן בְּמִשְׁכָּן זִמְנָא וּמִטְרָתָהוֹן בִּידָא דֵּאִיתָמָר בֶּר אֶהְרֹן כְּהֵנָּה: יֵג בְּנֵי מִרְיָ לְזֹרְעִיתָהוֹן לְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן תְּמַנִּי יֵתָהוֹן: יֵד מִבֶּר תִּלְתִּין שְׁנִין וְלַעֲלִילָא וְעַד בֶּר חֲמִשִּׁין שְׁנִין תְּמַנִּינֹן כָּל דֵּאִתִּי לְחִילָא לְמַפְלַח יֵת פּוֹלְחָן מִשְׁכָּן זִמְנָא: טו וְדָא מִטְרָת מִטוּלָהוֹן לְכָל פּוֹלְחָנָהוֹן בְּמִשְׁכָּן זִמְנָא דְפִי מִשְׁכָּנָא וְעִבְרוּהִי וְעִמּוּדוּהִי וְסִמְכוּהִי: טז וְעִמּוּדֵי דִרְתָּא סָחֹר סָחֹר וְסִמְכוּהִי וְסִמְכוּהִי לְכָל מְנִיָּהוֹן וּלְכָל פּוֹלְחָנָהוֹן וּבִשְׁמָתָהוֹן תְּמַנִּין יֵת מְנֵי מִטְרָת מִטוּלָהוֹן: יז דִּין פּוֹלְחָן זֹרְעִית בְּנֵי מִרְיָ לְכָל פּוֹלְחָנָהוֹן בְּמִשְׁכָּן זִמְנָא בִּידָא דֵּאִיתָמָר בֶּר אֶהְרֹן כְּהֵנָּה: יח וּמְנָא מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן וּרְבִרְבִי כְנִשְׁתָּא יֵת בְּנֵי קָהֶת לְזֹרְעִיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: יט מִבֶּר תִּלְתִּין שְׁנִין וְלַעֲלִילָא וְעַד בֶּר חֲמִשִּׁין שְׁנִין כָּל דֵּאִתִּי לְחִילָא לְפּוֹלְחָנָא בְּמִשְׁכָּן זִמְנָא: כ וְהוּוּ מְנִיָּהוֹן לְזֹרְעִיתָהוֹן תְּרִין אֲלֵפִין שֶׁבַע מֵאָה וְחֲמִשִּׁין: כֹּא אֵלִין מְנִיָּי זֹרְעִית קָהֶת כָּל דְּפִלַּח בְּמִשְׁכָּן זִמְנָא דְמֹשֶׁה וְאֶהְרֹן עַל מִימָרָא דִּי בִידָא דְמֹשֶׁה: כב וּמְנִיָּי בְּנֵי גֵרָשׁוֹן לְזֹרְעִיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: כג מִבֶּר תִּלְתִּין שְׁנִין וְלַעֲלִילָא וְעַד

פירוש רש"י

וְאֶת כָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה לָהֶם. כְּתִירָגוֹמוֹ וְיֵת כָּל דִּיתְמָסָר לָהוֹן וַיִּפְלְחוּן: יֵא עַל מִימָר אֶהְרֹן וּבְנוֹהֵי יְהִי כָל פּוֹלְחָן בְּנֵי גֵרָשׁוֹן לְכָל מִטוּלָהוֹן וּלְכָל פּוֹלְחָנָהוֹן וְתַמְנֹן עֲלֵיהוֹן בְּמִטְרָא יֵת כָּל מִטוּלָהוֹן: יֵב דִּין פּוֹלְחָן זֹרְעִית בְּנֵי גֵרָשׁוֹן בְּמִשְׁכָּן זִמְנָא וּמִטְרָתָהוֹן בִּידָא דֵּאִיתָמָר בֶּר אֶהְרֹן כְּהֵנָּה: יֵג בְּנֵי מִרְיָ לְזֹרְעִיתָהוֹן לְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן תְּמַנִּי יֵתָהוֹן: יֵד מִבֶּר תִּלְתִּין שְׁנִין וְלַעֲלִילָא וְעַד בֶּר חֲמִשִּׁין שְׁנִין כָּל דֵּאִתִּי לְחִילָא לְמַפְלַח יֵת פּוֹלְחָן מִשְׁכָּן זִמְנָא: טו וְדָא מִטְרָת מִטוּלָהוֹן לְכָל פּוֹלְחָנָהוֹן בְּמִשְׁכָּן זִמְנָא דְפִי מִשְׁכָּנָא וְעִבְרוּהִי וְעִמּוּדוּהִי וְסִמְכוּהִי: טז וְעִמּוּדֵי דִרְתָּא סָחֹר סָחֹר וְסִמְכוּהִי וְסִמְכוּהִי לְכָל מְנִיָּהוֹן וּלְכָל פּוֹלְחָנָהוֹן וּבִשְׁמָתָהוֹן תְּמַנִּין יֵת מְנֵי מִטְרָת מִטוּלָהוֹן: יז דִּין פּוֹלְחָן זֹרְעִית בְּנֵי מִרְיָ לְכָל פּוֹלְחָנָהוֹן בְּמִשְׁכָּן זִמְנָא בִּידָא דֵּאִיתָמָר בֶּר אֶהְרֹן כְּהֵנָּה: יח וּמְנָא מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן וּרְבִרְבִי כְנִשְׁתָּא יֵת בְּנֵי קָהֶת לְזֹרְעִיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: יט מִבֶּר תִּלְתִּין שְׁנִין וְלַעֲלִילָא וְעַד בֶּר חֲמִשִּׁין שְׁנִין כָּל דֵּאִתִּי לְחִילָא לְפּוֹלְחָנָא בְּמִשְׁכָּן זִמְנָא: כ וְהוּוּ מְנִיָּהוֹן לְזֹרְעִיתָהוֹן תְּרִין אֲלֵפִין שֶׁבַע מֵאָה וְחֲמִשִּׁין: כֹּא אֵלִין מְנִיָּי זֹרְעִית קָהֶת כָּל דְּפִלַּח בְּמִשְׁכָּן זִמְנָא דְמֹשֶׁה וְאֶהְרֹן עַל מִימָרָא דִּי בִידָא דְמֹשֶׁה: כב וּמְנִיָּי בְּנֵי גֵרָשׁוֹן לְזֹרְעִיתָהוֹן וּלְבֵית אֲבֹהֵתָהוֹן: כג מִבֶּר תִּלְתִּין שְׁנִין וְלַעֲלִילָא וְעַד

מפתח סדרי התנ"ך

פתיחת סדר ד: נקבעה בדין מורא מקדש.

(ב) אֶל-תִּכְרִיתוֹ אֶת-שֶׁבֶט מִשְׁפַּחַת הַקֹּהֲנִי מִתּוֹךְ הַלְוִיִּם: (ג) וְזֹאת עָשׂוּ לָהֶם וְחִיָּל וְלֹא יָמְתוּ בְּגִשְׁתָּם אֶת-קֹדֶשׁ הַקֹּדֶשִׁים...

רש"י בבראשית מפרש את הפסוק עַל-כֵּן קָרָא שְׁמוֹ לִנִּי (כז:ד) -

עַל כֵּן. כָּל מִי שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ עַל כֵּן מְרַבֵּה בְּאִכְלוֹסִין חוּץ מִלּוֹי, שֶׁהָאֲרֹן הָיָה מְכֻלָּה בָּהֶם:

כד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל־הָבֹא לַעֲבֹדָה בָּאֵהָל מוֹעֵד: וַיְהִיו פְּקֻדֵיהֶם
 כה לַמִּשְׁפָּחָתָם לְבֵית אֲבֹתָם אֲלָפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים: אֵלֶּה פְּקוּדֵי
 מִשְׁפַּחַת בְּנֵי גֵרְשׁוֹן כָּל־הָעֹבֵד בָּאֵהָל מוֹעֵד אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן
 כו, כז עַל־פִּי יְהוָה: וּפְקוּדֵי מִשְׁפַּחַת בְּנֵי מְרָרִי לַמִּשְׁפָּחָתָם לְבֵית אֲבֹתָם: מִבֶּן
 שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְיָמָעְלָה וְעַד בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל־הָבֹא לַעֲבֹדָה
 כח, כט בָּאֵהָל מוֹעֵד: וַיְהִיו פְּקֻדֵיהֶם לַמִּשְׁפָּחָתָם שְׁלֹשָׁת אֲלָפִים וּמֵאוֹת: אֵלֶּה
 פְּקוּדֵי מִשְׁפַּחַת בְּנֵי מְרָרִי אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עַל־פִּי יְהוָה
 ל בִּיד־מֹשֶׁה: כָּל־הַפְּקָדִים אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּנְשֵׂאֵי יִשְׂרָאֵל
 לא אֶת־הַלְוִיִּם לַמִּשְׁפָּחָתָם וּלְבֵית אֲבֹתָם: מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְיָמָעְלָה וְעַד
 בֶּן־חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל־הָבֹא לַעֲבֹד עֲבֹדַת עֲבֹדָה וְעֲבֹדַת מִשָּׁא בָּאֵהָל
 לב, לג מוֹעֵד: וַיְהִיו פְּקֻדֵיהֶם שְׁמֹנֶת אֲלָפִים וַחֲמִשׁ מֵאוֹת וּשְׁמֹנִים: עַל־פִּי יְהוָה
 פָּקַד אוֹתָם בִּיד־מֹשֶׁה אִישׁ אִישׁ עַל־עֲבֹדָתוֹ וְעַל־מִשְׁאֹו וּפְקֻדֵיו
 אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה:

לד, לה וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: צוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלְחוּ מִן־הַמַּחֲנֶה לָד שְׁלִישִׁי ב

תרגום אונקלוס

בר חמשים שנים כל דאיתי לחילא לפולחנא במשכן זמנא: כד והווי מניניהון לזרעיתהון לבית אבהתהון תרין אלפין
 ושית מאה ותלתין: כה אלין מניני זרעית בני גרשון כל דפלח במשכן זמנא דמנא משה ואהרן על מימרא דיי: כז ומניני
 זרעית בני מררי לזרעיתהון לבית אבהתהון: כז מבר תלתין שנים ולעילא ועד בר חמשים שנים כל דאיתי לחילא לפולחנא
 במשכן זמנא: כח והווי מניניהון לזרעיתהון תלתא אלפין ומאתא: כט אלין מניני זרעית בני מררי דמנא משה ואהרן
 על מימרא דיי בידא דמשה: ל כל מניניא דמנא משה ואהרן וברכי ישראל ית ליואי לזרעיתהון ולבית אבהתהון:
 לא מבר תלתין שנים ולעילא ועד בר חמשים שנים כל דאיתי למפלח פולחן פולחנא ופולחן מטול במשכן זמנא:
 לב והווי מניניהון תמניא אלפין וחמיש מאה ותמנן: לג על מימרא דיי מנא יתהון בידא דמשה גבר גבר על פולחניה ועל
 מטוליה ומניניהו דפקיד יי ית משה: לד ומליל יי עם משה למימר: לה פקיד ית בני ישראל וישלחו מן משריתא

פירוש רש"י

(לא) עבדת עבדה. הוא השיר במצלותים וכנורות, שם בשעת חגיגת: תוך הקלעים היא מחנה שכינה;
 חגית הלויים סביב – כמו שמפרש בפרשת במדבר סיני' – היא מחנה לוי; ומשם ועד סוף מחנה
 הדגלים לכל ארבע הרוחות היא מחנה ישראל. הצרוע נשתלח חוץ לכלן; הזב מתר במחנה ישראל
 ומשלח מן השתים; וטמא לנפש מתר אף בשל לוי, ואינו משלח אלא משל שכינה. וכל זה דרשו
 רבותינו מן המקראות במסכת פסחים (דף יז):

(לא) עבדת עבדה. הוא השיר במצלותים וכנורות, שהיא עבודה לעבודה אחרת: ועבדת משא
 כמשמעו: (לג) ופקדיו אשר צוה ה' את משה. ואותן
 הפקדים היו במחנה מן שלשים שנה ועד בן
 חמשים: (לה) צו את בני ישראל וגו'. פרשה זו
 נאמרה ביום שהוקם המשכן; ושמונה פרשיות
 נאמרו בו ביום, כדאיתא במסכת גטין בפרק
 'הנזקין' (דף ס): וישלחו מן המחנה שלש מחנות היו

מפתח סדרי התנך

מרחב סדר ד עוסק בחלוקת שבט לוי לתפקידים שונים בעבודת המשכן לפי משפחות.

במדבר רבה (י:י): ובשמות תפקדו את כלי משמרת משאם, הזהיר הקדוש-ברוך-הוא שיהיו מפקידים כל הלויים
 איש איש על עבודתו ועל משאו כדי שלא יבאו לידי מחלוקת. הרמב"ן (ד:יא) מדגיש את האחריות האישית לכלי
 המשכן: שכל אחד יחזיר כליו לידו [של איתמר] בחנות המשכן, ויאמר לו הרי לפניך כלים המסורים בידי. חלוקת הלויים
 בבית ראשון מתוארת בהרחבה בדברי הימים, שם נקבע הפסוק שהקדוש-ברוך-הוא בירך את בית עובד אדום הגיתי
 ששמר על הארון בקרית יערים, לראש סדר י עמיאל השלי יששכר השביעי פעלתי השמיני כי ברכו אלהים. בימי
 שיבת ציון והקמת בית המקדש השני נקבעה חלוקת הכהנים והלויים לראש סדר ג בעזרא: והקימו כהנא בפלגתהון
 ולויא במחלקתהון על־עבדת אלהא די בירושלם ככתב ספר משה: [תרגום על פי מצודות דוד: העמידו את הכהנים
 והלויים כפי מחלקותם למשמרות על עבודת אלוים אשר בירושלים, כפי אשר כתב בספר תורת משה].

ד' לו כִּלְצָרוּעַ וְכִלְזָב וְכָל טָמֵא לְנֶפֶשׁ: מִזְכֹּר עַד־נִקְבָּה תִשְׁלַחוּ אֶל־מַחֲוֵץ
לַמַּחֲנֶה תִשְׁלָחוּם וְלֹא יִטְמְאוּ אֶת־מַחֲנֵיהֶם אֲשֶׁר אֲנִי שֹׁכֵן בְּתוֹכָם:
לו וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלַחוּ אוֹתָם אֶל־מַחֲוֵץ לַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

לח, לט וידבר יהוה אל־משה לאמר: דבר אל־בני ישראל איש או־אשה כי לה
יעשו מפל־חטאת האדם למעל מעל ביהוה ואשמה הנפש ההוא:
מ והתודו את־חטאתם אשר עשו והשיב את־אשמו בראשו וחמישתו
מא יסף עליו ונתן לאשר אשם לו: ואם־אין לאיש גאל להשיב האשם אליו
האשם המושב ליהוה לפהן מלכד איל הכפרים אשר יכפר־בו עליו:
מב, מג וכל־תרומה לכל־קדשי בני־ישראל אשר־יקריבו לפהן לו יהיה: ואיש
את־קדשיו לו יהיו איש אשר־יתן לפהן לו יהיה:

תרגום אונקלוס

כל דסגיר וכל דדאיב וכל דמסאב לטמי נפשא: לו מדבר עד נוקבא תשלחון למברא למשריתא תשלחוננו
ולא יסאבון ית משריתהון דשכינתי שריא ביניהון: לו ועבדו כן בני ישראל ושלחו יתהון למברא למשריתא
כמא דמליל יי עם משה כן עבדו בני ישראל: לח ומליל יי עם משה למימר: לט מליל עם בני ישראל גבר או אתא
ארי יעבדון מכל חובי אנשא לשקרא שקר קדם יי ויחוב אנשא ההוא: מ וידון ית חוביהון דעבדו ויטיב
ית חובתיה ברישיה וחומשיה יוסיף עלוהי ויתין לדחיב ליה: מא ואם לית לגבר פריק לאתבא חובתא ליה
חובתא דמתיב קדם יי לכהנא בר מדבר כפורה דיכפר ביה עלוהי: מב וכל אפרשותא לכל קודשיא דבני ישראל
דיקרבו לכהנא דיליה יהי: מג וגבר ית מעשר קודשוהי דיליה יהי גבר דיתין לכהנא דיליה יהי:

פירוש רש"י

השם, ונתנו לפהן שבאותו משמר: מלכד איל
הכפרים. האמור ב'ויקרא' (ב:ו) שהוא צריך להביא:
(מב) וכל תרומה וגו'. אמר רבי ישמעאל: וכי
תרומה מקריבין לפהן? והלא הוא המחזר אחריה
לבית הגרנות! ומה תלמוד לומר 'אשר יקריבו
לפהן'? אלו הפכורים, שנאמר בהם 'תביא בית
ה' אלהיך' (שמות יז:כו), ואיני יודע מה יעשה בהם?
— תלמוד לומר 'לפהן לו יהיה', בא הכתוב ולמד
על הפכורים שיהיו נתנין לפהן: (מג) ואיש
את קדשיו לו יהיו. לפי שנאמרו מתנות כהנה
ולויה, יכול, יבואו ויטלוס בזרוע? תלמוד לומר
'איש את קדשיו לו יהיו', מגיד, שטובת הנאתן
לבעלים. ועוד מדרשים הרבה דרשו בו בספרי.
ומדרש אגדה: 'ואיש את קדשיו' — לו יהיו. מי
שמעפב מעשרותיו ואינו נותן, 'לו יהיו'
המעשרות, סוף שאין שדהו עושה אלא אחד
מעשרה שהיתה למודה לעשות: איש אשר יתן
לפהן. מתנות הראויות לו: לו יהיה. ממון הרבה:

טמא לנפש. 'דמסאב לטמי נפשא' דאנשא, אומר
אני: שהוא לשון 'עצמות אדם' בלשון ארמי;
והרבה יש בבראשית רבה: אדריאנוס 'שחיק
טמא' — שחיק עצמות: (לט) למעל מעל בה'. הרי
חזר וכתב כאן פרשת גזל ונשבע על שקר, היא
האמורה בפרשת ויקרא: 'ומעלה מעל בה' וכחש
בעמיתו וגו' (ויקרא כג:ו), ונשנית כאן בשביל שני
דברים שנתחדשו בה: האחד — שכתב 'והתודו',
למד, שאינו חייב חמש ואשם על פי עדים, עד
שיודה בדבר. והשני — שפרש על גזל הגר שהוא
נתן לפהנים: (מ) את אשמו בראשו. הוא הקרן
שנשבע עליו: לאשר אשם לו. למי שנתחייב לו:
(מא) ואם אין לאיש גאל. שמת התובע שהשביעו
ואין לו יורשים: להשיב האשם אליו. כשנמלך זה
להתודות על עונו. ואמרו רבותינו: וכי יש לך
אדם בישראל שאין לו גואלים, או בן, או אח, או
שאר בשר הקרוב ממשפחת אביו למעלה עד
יעקב? אלא, זה הגר שמת ואין לו יורשים:
האשם המושב. זה הקרן והחמש: לה' לפהן. קנאו

מפתח סדרי התנן

פרשה לד (סדר ד פסוקים לו–לו) עוסקת בשילוח טמאים ממחנות כהונה, לוייה וישראל. הטעם הוא ולא יטמאו
את־מחניהם אשר אני שכן בתוכם. מצוות השמירה על טהרת מחנה צבא ישראל נקבעה כראש סדר יח בחומש
דברים כ־תצא מחנה על־איביך ונשמרת מכל דבר רע. כ־יהיה בך איש אשר לא־יהיה טהור מקרה־לילה ויצא
אל־מחויץ למחנה.. כ־ה' א' מתהלך בקרב מחנך להצילך ולתת איביך לפניך והיה מחניך קדוש.

ה א, ב וידבר יהוה אל-משה לאמר: דבר אל-בני ישראל ואמרת אליהם איש לו רביעי ג
 ג איש כִּי-תשטה אשתו ומעלה בו מעל: ושכב איש אתה שכבת-זרע נשא
 ונעלם מעיני אישה ונסתרה והיא נטמאה ועד אין בה והוא לא
 ד נתפשה: ועבר עליו רוח-קנאה וקנא את-אשתו והוא נטמאה או-עבר
 ה עליו רוח-קנאה וקנא את-אשתו והיא לא נטמאה: והביא האיש
 את-אשתו אל-הכהן והביא את-קרבנה עליה עשירת האיפה קמח
 שערים לא-יצק עליו שמן ולא-יתן עליו לבנה כִּי-מנחת קנאת הוא
 ו. מנחת זכרון מזפרת עון: והקריב אתה הכהן והעמדה לפני יהוה: ולקח

תרגום אונקלוס

א ומליל יי עם משה למימר: ב מליל עם בני ישראל ותימר להון גבר גבר ארי תסטי אתתיה ותשקר ביה שקר: ג וישכוב גבר יתה שכבת זרעא ויהי מכוסא מעיני בעלה ומטמא והיא מסאבא וסהיד לית בה והיא לא אתאחדת: ד ויעבר עלוהי רוח קנאה ויקני ית אתתיה והיא מסאבא או עבר עלוהי רוח קנאה וקני ית אתתיה והיא לא מסאבא: ה וייתי גוברא ית אתתיה לות כהנא וייתי ית קורבנה עלה חד מן עשרא בתלת סאין קמח שעריין לא יריק עלוהי משחא ולא יתין עלוהי לבונתא ארי מנחת קנאתא הוא מנחת דוכנא מדכרת חובין: ו ויקריב יתה כהנא ויקמנה קדם יי: ז ויסב

פירוש רש"י

סדר ה (ב) איש איש כי תשטה אשתו. מה כתוב למעלה מן הענין? 'איש את קדשיו לו יהיו', אם אתה מעכב מתנות הכהן, חייך שתצטרך לבוא אצלו, להביא לו את הסוטה: איש איש. ללמדך שמועלת בשנים: 'באיש מלחמה' (שמות יא: כ) שלמעלה, ואישה מלמטה: כי תשטה אשתו. שנו רבותינו: אין המנאפין נואפין עד שתכנס בהם רוח שטות, דכתיב 'פי תשטה', וכתוב בו 'נאף אשה חסר לב' (משלי ב: לה). ופשוטו של מקרא: 'פי תשטה' – תט מדרכי צניעות ותחשד בעיניו, כמו 'שטה מעליו ועבר' (משלי א: קה), 'אל ישט אל דרכיה לבד' (שם ב: יו) ומעלה בו מעל. ומהו המעל? 'ושכב איש אתה': (ג) ושכב איש. פרט לקטן, ומי שאינו איש: אתה. שכיבתה פוסלת אותה, ואין שכיבת אחותה פוסלת אותה, כמעשה בשתי אחיות שהיו דומות זו לזו: ונעלם מעיני אישה. פרט לסומא; הא אם היה רואה ומעמעם – אין המים בודקין אותה: ונסתרה. שעור שתראה

לְטַמְּאת בִּיאָהּ: ועד אין בה. הא אם יש בה אפלו עד אחד שאמר נטמאת – לא היתה שותה: ועד אין בה. בטמאה, אבל יש עדים לסתירה: נתפשה. נאנסה, כמו 'ותפשה ושכב עמה' (דברים י: כג): (ד) ועבר עליו. קדם לסתירה: רוח קנאה וקנא. פרשו רבותינו: לשון התראה, שמתרה בה – 'אל תסתרי עם איש פלוני': והוא נטמאה או עבר עליו וגו'. כלומר, הוא התרה בה ועברה על התראתו, ואין ידוע אם נטמאה אם לאו: (ה) קמח. שלא יהא מסלת: שערים. ולא חטים; היא עשתה מעשה בהמה וקרבנה מאכל בהמה: לא יצק עליו שמן. שלא יהא קרבנה מהדר, שהשמן קרוי 'אור', והיא עשתה בחשך: ולא יתן עליו לבנה. שהאמהות נקראות 'לבנה', שנאמר 'ואל גבעת הלבונה' (שיר השירים פסוק נא), והיא פרשה מדרכיהן: כי מנחת קנאת הוא. הקמח הזה; קמח לשון זכר: מנחת קנאת. מעוררת עליה שתי קנאות: קנאת המקום וקנאת הבעל:

מפתח סדרי התנך

רבי ינאי פייט: ידעתה יוצרינו / רעות יצרינו // אשר הוא צרינו / רבוץ בצדינו
 נואף נקרא חסר לב / ונואפת נצורת לב // ואתה יוצר לב / חוקר מחקרי לב
 יה כבה גחלת / אשר בנו גחלת // וחדש לב בשר / ולב שמיר יוסר
 יצר רע תעקור / ועוד לא תפקוד ...
 גם רש"י על פסוק ב מצטט את הפסוק: נאף אשה חסר לב.

שלושה מרחבי סדרים בתנך עוסקים באיסור גילוי עריות:

מרחב סדר יד בחומש ויקרא כמעשה ארץ-מצרים אשר ישבתם-בה לא תעשו וכמעשה ארץ-כנען אשר אני מביא אתכם שמה לא תעשו ובחקתיכם לא תלכו: מרחב סדר ה בחומש במדבר [שחציו הראשון] עוסק בסוטה, ומרחב סדר כא בחומש במדבר וישב ישראל בשטים ויחל העם לזנות אל-בנות מואב: העוסק בחטא בעל פעור. וביחזקאל פותח סדר יד והשפתי זמתך ממך ואת-זנותך מארץ מצרים ולא-תשאי עיניך אליהם ומצרים לא תזכרי-עוד:

ה

נשא

הַכֹּהֵן מִי־קִדְשִׁים בְּכָל־חֹרֶשׁ וּמִן־הַעֶפֶר אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּקִרְקַע הַמִּשְׁכָּן
 ח יִקַּח הַכֹּהֵן וְנָתַן אֶל־הַמִּים: וְהַעֲמִיד הַכֹּהֵן אֶת־הָאֵשֶׁה לִפְנֵי יְהוָה וּפָרַע
 אֶת־רֹאשׁ הָאֵשֶׁה וְנָתַן עַל־כַּפֶּיהָ אֶת מִנְחַת הַזֶּכֶדֶן מִנְחַת קִנְאָת הוּא
 ט וּבִיד הַכֹּהֵן יִהְיוּ מִי הַמָּרִים הַמֵּאָרָרִים: וְהִשְׁבִּיעַ אֹתָהּ הַכֹּהֵן וַאֲמַר
 אֶל־הָאֵשֶׁה אִם־לֹא שָׁכַב אִישׁ אִתָּךְ וְאִם־לֹא שָׁטִית טְמֵאָה תַּחַת אִישׁךָ
 י הַנָּקִי מִמִּי הַמָּרִים הַמֵּאָרָרִים הָאֵלֶּה: וְאֵת כִּי שָׁטִית תַּחַת אִישׁךָ וְכִי
 יא נְטִמָּאת וַיִּתֵּן אִישׁ בְּךָ אֶת־שְׁכָבְתּוֹ מִבְּלַעַד־אִישׁךָ: וְהִשְׁבִּיעַ הַכֹּהֵן
 אֶת־הָאֵשֶׁה בְּשִׁבְעַת הָאֵלֶּה וַאֲמַר הַכֹּהֵן לָאֵשֶׁה יִתֵּן יְהוָה אוֹתָךְ לָאֵלֶּה
 יב וְלִשְׁבַּעַה בְּתוֹךְ עַמְּךָ בְּתַת יְהוָה אֶת־יִרְכָּךְ נִפְלֹת וְאֶת־בִּטְנְךָ צָבָה: וְכִאוּ
 הַמִּים הַמֵּאָרָרִים הָאֵלֶּה בְּמַעֲיֶיךָ לְצָבוֹת בָּטָן וּלְנִפְל יִרְךָ וַאֲמַרְהָ הָאֵשֶׁה
 יג אָמֵן | אָמֵן: וְכָתַב אֶת־הָאֵלֶּה הַכֹּהֵן בְּסֵפֶר וּמָחָה אֶל־מִי הַמָּרִים:

תרגום אונקלוס

כְּהֵנָּא מִי כִיּוֹר בְּמָאן דְּחֹסֶף וּמִן עֶפְרָא דִּיהִי בְּאִיסוּדִי מִשְׁכָּנָא יִסָּב כְּהֵנָּא וַיִּתֵּן לְמִיָּא: ח וַיְקִים כְּהֵנָּא יֵת אֶתְתָּא
 קָדָם יִי וַיִּפְרַע יֵת רִישָׁא דְּאֶתְתָּא וַיִּתֵּן עַל יְדָהָא יֵת מִנְחַת דְּכִרְנָא מִנְחַת קִנְאָתָא הִיא וּבִידָא דְּכִהֵנָּא יְהוֹן מִיָּא
 מְרִירִיא מְלֻטְטִיא: ט וַיּוּמִי יֵתָה כְּהֵנָּא וַיִּימַר לְאֶתְתָּא אִם לֹא שָׁכִיב גִּבְרָא יִתִּיךְ וְאִם לֹא סָטִית לְאַסְתָּאבָּא בְּרָ
 מִבְּעַלִּיךְ הוּי זִכָּאָה מִמִּיָּא מְרִירִיא מְלֻטְטִיא הָאֵלִין: י וְאֵת אַרְי סָטִית בְּרָ מִבְּעַלִּיךְ וְאַרְי אֶסְתָּאבָּת וַיְהִיב גִּבְרָ
 בִּידָא יֵת שְׁכָבְתִּיהָ בְּרָ מִבְּעַלִּיךְ: יא וַיּוּמִי כְּהֵנָּא יֵת אֶתְתָּא בְּמוֹמְתָא דְּלוּטָא וַיִּימַר כְּהֵנָּא לְאֶתְתָּא יִתֵּן יִי יִתִּיךְ לְלוּטָא
 וְלִמוּמִי בְּגוּ עַמִּיךְ בְּדִיתִין יִי יֵת יִרְכִּיךְ מִסִּיא וְיֵת מַעֲכִי נְפִיחִין: יב וַיִּיעֲלוֹן מִיָּא מְלֻטְטִיא הָאֵלִין בְּמַעֲכִי לְאַפְחָא
 מַעֲיִן וְלִמְסָאָה יִרְךָ וַיִּימַר אֶתְתָּא אָמֵן אָמֵן: יג וַיְכָתוּב יֵת לְוִטְטִיא הָאֵלִין כְּהֵנָּא בְּסֵפֶרָא וַיִּמְחוּק לְמִיָּא מְרִירִיא:

פירוש רש"י

שְׁמִצּוּהָ לִפְתּוֹחַ בְּדִינִי נִפְשׁוֹת תַּחֲלָה לְזִכּוֹת:
 (י) וְאֵת כִּי שָׁטִית. 'כִּי' מִשְׁמַשׁ בְּלִשׁוֹן 'אִם':
 (יא) בְּשִׁבְעַת הָאֵלֶּה. שְׁבוּעָה שֶׁל קָלָלָה: יִתֵּן ה'
 אוֹתָךְ לָאֵלֶּה וגו'. שִׁיחִיו הַכֹּל מִקְלָלִין בִּידָךְ: 'יְבוֹאֵךְ
 כְּדָרְךָ שָׁבָא לְפָלוּנִית': וְלִשְׁבַּעַה. שִׁיחִיו הַכֹּל
 נִשְׁבַּעִין בִּידָךְ: 'אִם לֹא, יֵאָרַע לִי כְּדָרְךָ שְׁאָרַע
 לְפָלוּנִית'. וְכֵן הוּא אוֹמֵר 'וְהִנְחַתְּם שְׁמֵכֶם לְשְׁבוּעָה
 לְבַחֲרִי' (ישעיה כו:י) – שֶׁהַצְדִּיקִים נִשְׁבַּעִים
 בְּפָרַעְנוּתָן שֶׁל רָשָׁעִים. וְכֵן לְעֲנִין הַבְּרָכָה 'וְנִבְרָכוּ
 וגו' (בראשית י:יג), 'בְּךָ יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל לְאִמְר' (שם מב:כ):
 אֵת יִרְכָּךְ. בְּקָלָלָה הַקֳּדִים יִרְךָ לְפָטָן, לְפִי שֶׁהִיא
 הַתַּחֲלִילָה בְּעִבְרָה תַּחֲלָה: צָבָה. כְּתַרְגוּמוֹ, נִפּוּחָה:
 (יב) לְצָבוֹת בָּטָן. כְּמוֹ 'לְהַצְבוֹת בָּטָן', זֶהוּ שְׁמוֹשׁ
 פֶּתַח שֶׁהַלֵּמ"ד נְקוּדָה בּוֹ. וְכֵן 'לְנַחֲתָם הַדָּרְךָ' (שמות
 י:כא), 'לְרִאשְׁתָּם בְּדָרְךָ אֲשֶׁר תִּלְכּוּ בָּהּ' (דברים א:לג),
 וְכֵן 'לְנִפְל יִרְךָ' – לְהַנְפִּיל יִרְךָ; שֶׁהִמִּים מַצְבִּים אֶת
 הַבָּטָן וּמִפִּילִים אֶת הַיִּרְךָ: לְצָבוֹת בָּטָן וְלִנְפִל יִרְךָ.
 בָּטָנוּ וִירְכוּ שֶׁל בּוֹעֵל. אוֹ אֵינוֹ, אֲלֹא שֶׁל נִבְעֵלָת?
 כִּשְׁהוּא אוֹמֵר 'אֵת יִרְכָּךְ נִפְלֹת וְאֵת בִּטְנְךָ צָבָה'
 (פסוק יא) – הִרִי שֶׁל נִבְעֵלָת אֲמֹר: אָמֵן אָמֵן. קָבֵלָת
 שְׁבוּעָה: אָמֵן עַל הָאֵלֶּה, אָמֵן עַל הַשְׁבוּעָה, אָמֵן
 אִם מֵאִישׁ זֶה, אָמֵן אִם מֵאִישׁ אֲחֵר, אָמֵן שֶׁלֹּא
 שְׁטִיתִי אֲרוּסָה וְנִשְׁוָאָה, שׁוּמְרַת יָבָם וְכִנּוּסָה:

(ז) מִי־קִדְשִׁים. שֶׁקָּדְשׁוֹ בְּכִיּוֹר; לְפִי שְׁנַעֲשֶׂה הַכִּיּוֹר
 מִנְחַשֶׁת מִרְאוֹת הַצּוֹבְאוֹת, וְזוֹ פֶּרֶשָׁה מְדַרְכִּיהֶן,
 שֶׁהִיוּ נִבְעֵלוֹת לְבַעֲלֵיהֶן בְּמַצְרִים תַּחַת הַתַּפּוּחַ,
 וְזוֹ קָלָלָה לְאַחֵר – תַּבְּדֹק בּוֹ: בְּכָל־חֹרֶשׁ. הִיא
 הַשְׂקָתָא אֶת הַנוֹאֵף יִיז מִשְׁבַּח בְּכוֹסוֹת מִשְׁבָּחִים,
 לְפִיכָךְ תִּשְׁתֶּה מִי־הַמָּרִים בְּמִקְדָּה בְּזוּיָה שֶׁל חֹרֶס:
 (ח) וְהַעֲמִיד הַכֹּהֵן וגו'. וְהִלָּא כָּבֵר נֶאֱמַר 'וְהַעֲמִידָהּ
 לִפְנֵי ה'' (פסוק י) ? אֲלֹא מִסִּיעִין הִיוּ אוֹתָהּ מִמְּקוֹם
 לְמְקוֹם, כְּדִי לִיגְעָה וְתִטְרַף דַּעְתָּהּ וְתוֹדָה:
 וּפָרַע. סוֹתֵר אֶת קְלִיעַת שְׁעָרָה כְּדִי לְבִזּוֹתָהּ,
 מִכָּאֵן לְבִנּוֹת יִשְׂרָאֵל שְׁגִלוּי הָרֹאשׁ גְּנָאִי לָהֶן:
 לִפְנֵי ה'. בְּשַׁעַר נִקְנוֹר, הוּא שַׁעַר הָעֲזָרָה הַמְּזוֹרָחִי,
 דָּרָךְ כָּל הַנִּכְנָסִים: וְנָתַן עַל כַּפֶּיהָ. לִיגְעָה, אוֹלִי
 תִּטְרַף דַּעְתָּהּ וְתוֹדָה, וְלֹא יִמָּחֶה שֵׁם הַמִּיחָד
 עַל הַמִּים: הַמָּרִים. עַל שֵׁם סוּפָן, שֶׁהֵם מָרִים לָהּ:
 הַמֵּאָרָרִים. הַמְּחַסְרִים אוֹתָהּ מִן הָעוֹלָם, לְשׁוֹן 'סִלּוֹן
 מִמֵּאִיר' (יחזקאל יז:יב). וְלֹא יִתְכֵן לְפָרַשׁ: 'מִי־
 אֲרוּרִים', שֶׁהִרִי קְדוּשִׁים הֵן. וְלֹא 'אֲרוּרִים' כְּתַב
 הַכְּתוּב אֲלֹא 'מֵאָרָרִים' אֶת אֲחֵרִים. וְאֵף אוֹנְקְלוֹס
 לֹא תַרְגָּם 'לִיטִיא' אֲלֹא 'מְלֻטְטִיא', שֶׁמִּרְאוֹת
 קָלָלָה בְּגוּפָהּ שֶׁל זֶה: (ט) וְהִשְׁבִּיעַ אֹתָהּ וגו'. וְמָה
 הִיא הַשְׁבוּעָה? אִם לֹא שָׁכַב – הַנָּקִי, הִיא אִם שָׁכַב
 – חֲנָקִי, שֶׁמִּכָּלֵל לָאוֹ אֶתְהָ שׁוֹמֵעַ הֵן, אֲלֹא

יד והשקה את האשה את מי המרים המארים ובאו בה המים המארים
ה לָמְרִים: וְלָקַח הַכֹּהֵן מִיַּד הָאִשָּׁה אֶת מִנְחַת הַקִּנְאָת וְהִנִּיף אֶת־הַמִּנְחָה
טו לִפְנֵי יְהוָה וְהִקְרִיב אֹתָהּ אֶל־הַמִּזְבֵּחַ: וְקָמַן הַכֹּהֵן מִן־הַמִּנְחָה
טז אֶת־אֲזִכְרֹתָהּ וְהִקְטִיר הַמִּזְבֵּחַ וְאַחֵר יִשְׁקָה אֶת־הָאִשָּׁה אֶת־הַמֵּיִם:
יז וְהִשְׁקָה אֶת־הַמֵּיִם וְהִיְתָה אִם־נִטְמָאָה וְתִמְעַל מֵעַל בְּאִשָּׁה וּבָאוּ בָּהּ
הַמֵּיִם הַמֵּאֲרָרִים לְמָוִת וְצִבְתָּהּ בַּטָּה וְנִפְלָה יִרְכָּה וְהִיְתָה הָאִשָּׁה לְאֵלָה
יח בְּקֶרֶב עַמָּה: וְאִם־לֹא נִטְמָאָה הָאִשָּׁה וְטִהַרָה הוּא וְנִקְתָּה וְנִזְרְעָה זֶרַע:
יט, כ זֹאת תֹּרַת הַקִּנְאָת אֲשֶׁר תִּשְׁטָה אִשָּׁה תַּחַת אִישָׁה וְנִטְמָאָה: אוֹ אִישׁ
אֲשֶׁר תַּעֲבֹר עָלָיו רוּחַ קִנְאָה וְקָנָא אֶת־אִשְׁתּוֹ וְהִעֲמִיד אֶת־הָאִשָּׁה לִפְנֵי
כא יְהוָה וַעֲשֵׂה לָּהּ הַכֹּהֵן אֶת כָּל־הַתּוֹרָה הַזֹּאת: וְנָקָה הָאִישׁ מֵעֹון וְהָאִשָּׁה
הַהִוא תִּשָּׂא אֶת־עֹנָהּ:

תרגום אונקלוס

יד וישקי ית אתתא ית מיא מריירא מלטיא וייעלון בה מיא מלטיא ללוט: טו ויסב כהנא מידא דאתתא ית מנחתא דקנאא ויריס ית מנחתא קדם יי ויקריב יתה למדבחה: טז ויקמוץ כהנא מן מנחתא ית אדכרתה ויסיק למדבחה ובתר כן ישקי ית אתתא ית מיא: יז וישקינה ית מיא ותהי אם אסתאבת ושקרת שקר בבעלה וייעלון בה מיא מלטיא ללוט ויפחון מעהא ותתמסי ירפה ותהי אתתא ללוטא בגו עמה: יח ואם לא אסתאבת אתתא ודכיא היא ותפוק זכאה ותעדי עדוי: יט דא אורייתא דקנאא דתסטי אתתא בר מפעלה ותסתאב: כ או גבר דתעבר עלוהי רוח קנאה ויקני ית אתתיה ויקים ית אתתא קדם יי ויעביר לה כהנא ית כל אורייתא דהא: כא ויהי זכא גוברא מחובין ואתתא ההיא תקביל ית חובה:

פירוש רש"י

(יד) והשקה את האשה. אין זה סדר המעשה, שהרי בתחלה מקריב מנחתה, אלא הכתוב מבשרך, שפשישקנה – יבואו בה למרים; לפי שנאמר 'בטן ו'ירך', מניין לשאר כל הגוף? תלמוד לומר 'ובאו בה' – בכלה. אם כן, מה תלמוד לומר 'בטן ו'ירך'? לפי שהן התחילו בעברה תחלה, לפיכך התחיל מהם הפרענות: למרים. להיות לה רעים ומרים: (טו) והניף. מוליך ומביא, מעלה ומוריד. ואף היא מניפה עמו, שידה למעלה מידו של כהן: והקריב אתה. זו היא הגשתה בקרן דרומית מערבית של מזבח קדם קמיצה, כשאר מנחות: (טז) אזכרתה. הוא הקמץ, שעל ידי הקטרתו המנחה באה לזכרון לגבה: (יז) והשקה את המים. לרבות שאם אמרה: 'איני שותה' לאחר שנמחקה המגלה, מערערין אותה ומשקין אותה בעל כרחיה,

אלא אם כן אמרה: 'טמאה אני': וצבתה בטנה וגו'. אף על פי שבקללה הזכיר ירך תחלה, המים אינן בודקין אלא בדרך כניסתן בה: והיתה האשה לאלה. כמו שפרשתי, שיהיו הכל אלין בה: בקרב עמה. הפרש יש בין אדם המתנול במקום שנכר, לאדם המתנול במקום שאינו נכר: (יח) ואם לא נטמאה האשה. בסתירה זו: וטהרה הוא. במקום אחר: ונקתה. ממים המארים, ולא עוד אלא 'ונזרעה זרע' – אם היתה יולדת בצער תלד ברוח, אם היתה יולדת שחורים יולדת לבנים: (כ) או איש. כמו 'או נודע' (שמות טז: לו), כלומר, אם איש קנאי הוא, לכך 'והעמיד את האשה': (כא) ונקה האיש מעון. אם בדקוה המים, אל ידאג לומר: 'חבתי במיתתה', נקי הוא מן הענש. דבר אחר: משישקנה תהא אצלו בהתר ונקה מעון, שהסוטה אסורה לבעלה:

מפתח סדרי התנך

אמר רבי ישמעאל גדול הוא השלום, שמצינו שויתר הקדוש־ברוך־הוא על שמו שנכתב בקדושה שימחה על המים, [להשקיית סוטה] כדי להטיל שלום בין איש לאשתו. (מסכת דרך ארץ זוטא פרק יא).

ביחס שבין טהרת וקדושת הקשר בין איש לאשתו ובין השמחה של איש באשתו עוסק גם ראש סדר כ במשלי: יהי־מקורך כרוך ושלמח מאשת נעורך:

שלושה ראשי סדרים בחומש ויקרא עוסקים בטהרת המשפחה:

ראש סדר ז אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים כימי נדת דותה תטמא:

ראש סדר יא איש איש כי יהיה זב מבשרו זובו טמא הוא:

וראש סדר יב ואשה כייזוב זב דמה ימים רבים בלא עת־נדתה או כייזוב על־נדתה כל־ימי זוב טמאתה כימי נדתה תהיה טמאה הוא:

ה כב, כג וידבר יהוה אל-משה לאמר: דבר אל-בני ישראל ואמרת אליהם איש לז"ו נשא כד או-אשה כי יפלא לנדר נזיר להזיר ליהוה: מיין ושכר יזיר חמץ יין וחמץ שכר לא ישתה וכל-משרת ענבים לא ישתה וענבים לחים כה ויבשים לא יאכל: כל ימי נזרו מכל אשר יעשה מגפן היין מחרצנים כו ועד-זג לא יאכל: כל-ימי נדר נזרו תער לא-יעבר על-ראשו עד-מלאת כז הימם אשר-יזיר ליהוה קדש יהיה גדל פרע שער ראשו: כל-ימי הזירו כח ליהוה על-נפש מת לא יבא: לאביו ולאמו לאחיו ולאחתו לא-יטמא כט להם במתם כי נזר אלהיו על-ראשו: כל ימי נזרו קדש הוא ליהוה: ל וכי-ימות מת עליו בפתע פתאם וטמא ראש נזרו וגלח ראשו ביום לא טהרתו ביום השביעי יגלחנו: וביום השמיני יבא שתי תרים או שני לב בני יונה אל-הכהן אל-פתח אהל מועד: ועשה הכהן אחד לחטאת ואחד לעלה וכפר עליו מאשר חטא על-הנפש וקדש את-ראשו ביום לג ההוא: והזיר ליהוה את-ימי נזרו והביא כבש בן-שנתו לאשם והימים

תרגום אונקלוס

כב ומליל יי עם משה למימר: כג מליל עם בני ישראל ותימר להון גבר או אתא ארי פריש למדר נזיר למזר קדם יי: כד מחמר חדת ועתיק יזר חל דחמר חדת וכל דחמר עתיק לא ישתי וכל מתרות ענבין לא ישתי וענבין רטיבין ויבשין לא ייכול: כה כל יומי נזריה מכל דיתעביד מגפנא דחמרא מפרצנין ועד עצורין לא ייכול: כו כל יומי נדר נזריה מספר לא יעבר על רישיה עד משלם יומיא דנזיר קדם יי קדיש יהי רבי פירוע שער רישיה: כז כל יומין דנזיר קדם יי על נפשת מיתא לא ייעול: כח לאבוי וילאמיה לאחוי ולאחתיה לא יסתאב להון במותהון ארי נזרא דאלהיה על רישיה: כט כל יומי נזריה קדיש הוא קדם יי: ל וארי ימות מיתא עלוהי בתפיף שלו ויסאיב ריש נזריה וגלח רישיה ביומא דדכותיה ביומא שביעאה יגלחניה: לא וביומא תמינאה ייתי תרין שפנינין או תרין בני יונה לות כהנא לתרע משכן זמנא: לב ויעביד כהנא חד לחטאת וחד לעלתא וכפר עלוהי מדחב על מיתא ויקדיש ית רישיה ביומא ההוא: לג ויזר קדם יי ית יומי נזריה וייתי אמר בר שתייה לאשמא ויומא

פירוש רשי

(כג) כי יפלא. יפריש. למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה? לומר לך, שכל הרואה סוטה בקלוקלה יזיר עצמו מן היין, שהוא מביא לידי נאוף: נדר נזיר. אין 'נזירה' בכל מקום אלא פרישה, אף כאן שפרש מן היין: להזיר לה. להבדיל עצמו מן היין לשם שמים: (כד) מיין ושכר. בתרגומו 'מחמר חדת ועתיק', שהיין משכר כשהוא ישן: וכל משרת. לשון צביעה במים וכל משקה. וב'לשון משנה יש הרבה: 'אין שורין דיו וסמנים' (שבת יז:), 'נזיר ששרה פתו ביין' (פסחים מד:). (כה) חרצנים. הם הגרעינין: זג. הן הקלפות שמבחוץ, שהחרצנים בתוכן כענבל בזוג: (כו) קדש יהיה. השער שלו, לגדל את 'פרע' של 'שער ראשו': פרע שער. נקוד פתח, לפי שהוא דבוק ל'שער ראשו' – פרע של שער. ופירושו של 'פרע': גדול של שער. וכן 'את ראשו לא יפרע' (ויקרא יז:), ואין קרוי 'פרע' פחות משלשים יום:

(כט) כל ימי נזרו קדש הוא. זו קדשת הגוף מלטמא למתים: (ל) בפתע. זה אנס: פתאם. זה שוגג, ויש אומרים: 'בפתע פתאם' דבר אחד הוא, מקרה של פתאם: וכי ימות מת עליו. באהל שהוא בו: ביום טהרתו. ביום הזאתו. או אינו, אלא בשמיני שהוא טהור לגמרי? תלמוד לומר 'ביום השביעי': אי שביעי, יכול, אפלו לא הזה? תלמוד לומר 'ביום טהרתו': (לא) וביום השמיני יבא שתי תרים. להוציא את השביעי. או אינו, אלא להוציא את התשיעי? קבע זמן לקרבין וקבע זמן למקריבין: מה קרבין – הכשיר שמיני ומשמיני והלאה, אף מקריבין – שמיני ומשמיני והלאה: (לב) מאשר חטא על הנפש. שלא נזהר מטמאת המת. רבי אלעזר הקפר אומר: שצער עצמו מן היין: וקדש את ראשו. לחזור ולהתחיל מנזר נזירותו: (לג) והזיר לה' את ימי נזרו. יחזור וימנה נזירותו כבתחלה: והימים

מפתח סדרי התנן מרחב סדר ה מצרף את דיני נזיר לדיני סוטה וכדברי המדרש המובא ברשי (כג): למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה? לומר לך, שכל הרואה סוטה בקלוקלה יזיר עצמו מן היין, שהוא מביא לידי נאוף:

ה' לֹד הָרָאשִׁימִים יִפְּלוּ כִּי טָמֵא נִזְרוּ: וְזֹאת תּוֹרַת הַנִּזְזִיר בְּיוֹם מְלֹאת יָמֵי נִזְרוֹ נִשָּׂא
 לֹה יָבִיא אֹתוֹ אֶל-פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וְהִקְרִיב אֶת-קָרְבָּנוֹ לַיהוָה כֶּכֶשׁ
 בֶּן-שְׁנָתוֹ תָּמִים אֶחָד לְעֹלָה וְכִבְשֶׁה אֶחָת בַּת-שְׁנֵתָה תְּמִימָה לַחֲטָאת
 לוֹ וְאֵיל-אֶחָד תָּמִים לְשִׁלְמִים: וְסֹל מִצּוֹת סֵלֶת חֹלֶת בְּלוּלֹת בִּשְׁמֶן וִירְקִיקִי
 לוֹ מִצּוֹת מִשְׁחִים בִּשְׁמֶן וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם: וְהִקְרִיב הַכֹּהֵן לִפְנֵי יְהוָה וַעֲשֵׂה
 לֹח אֶת-חֲטָאתוֹ וְאֶת-עֹלָתוֹ: וְאֶת-הָאֵיל יַעֲשֶׂה זֶבַח שְׁלָמִים לַיהוָה עַל סֹל
 לֹט הַמִּצּוֹת וַעֲשֵׂה הַכֹּהֵן אֶת-מִנְחָתוֹ וְאֶת-נִסְכּוֹ: וְגִלַּח הַנִּזְזִיר פֶּתַח אֹהֶל
 מוֹעֵד אֶת-רֹאשׁ נִזְרוֹ וְלָקַח אֶת-שָׁעֶר רֹאשׁ נִזְרוֹ וְנָתַן עַל-הָאֵשׁ
 מֵאֲשֶׁר-תַּחַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים: וְלָקַח הַכֹּהֵן אֶת-הַזֹּרֵעַ בְּשִׁלְהָ מִן-הָאֵיל וְחֹלֶת
 מִצֵּה אֶחָת מִן-הַסֵּל וִירְקִיק מִצֵּה אֶחָד וְנָתַן עַל-כַּפֵּי הַנִּזְזִיר אַחֲרֵי הַתְּגִלְחוֹ
 מֵאֵ אֶת-נִזְרוֹ: וְהִנִּיף אוֹתָם הַכֹּהֵן | תְּנוּפָה לִפְנֵי יְהוָה קָדֵשׁ הוּא לִכְהֵן עַל חֲזָה
 מֵב הַתְּנוּפָה וְעַל שׁוֹק הַתְּרוּמָה וְאַחֲרֵי יִשְׁתֶּה הַנִּזְזִיר יָיִן: זֹאת תּוֹרַת הַנִּזְזִיר
 אֲשֶׁר יִדֹּר קָרְבָּנוֹ לַיהוָה עַל-נִזְרוֹ מִלֵּבָד אֲשֶׁר-תִּשְׁיֵג יָדוֹ כַּפֵּי נִדְרוֹ אֲשֶׁר
 יִדֹּר כֵּן יַעֲשֶׂה עַל תּוֹרַת נִזְרוֹ:

תרגום אונקלוס

קִדְמָאֵי יִבְטְלוּן אַרְי אִסְתָּאב נִזְרִיה: לֹד וְדָא אורִיתָא דְנִזְרָא בְיוֹם מִשְׁלָם יוֹמֵי נִזְרִיה יִיְתִי יְתִיה לְתִרַע מִשְׁכָּן
 זְמָנָא: לֹה וְיִקְרִיב יֵת קוֹרְבָנִיה קָדָם יִי אִמֵּר בֵּר שְׁתִּיה שְׁלִים חֵד לְעֹלָתָא וְאַמְרִתָּא חֵדָא בַת שְׁתִּיה שְׁלֵמָתָא לַחֲטָתָא
 וְדָכֵר חֵד שְׁלִים לְנִכְסֵת קוֹדֵשִׁיא: לוֹ וְסֹל פִּטִּיר סוֹלֶת גְּרִיצָן דְּפִילָן בְּמִשְׁחָ וְאַסְפּוֹגִין פִּטִּירִין דְּמִשְׁחִין בְּמִשְׁחָ וּמִנְחָתָהוֹן
 וְנִסְכֵיהוֹן: לוֹ וְיִקְרִיב כֶּהֱנָא קָדָם יִי וְיַעֲבִיד יֵת חֲטָתִיה וְיֵת עֹלָתִיה: לֹה וְיֵת דְּכָרָא יַעֲבִיד נִכְסֵת קוֹדֵשִׁיא קָדָם יִי עַל סֹלָא
 דְּפִטִּירָא וְיַעֲבִיד כֶּהֱנָא יֵת מִנְחָתִיה וְיֵת נִסְכֵיהָ: לֹט וְיִגְלַח נִזְרָא בְתִרַע מִשְׁכָּן זְמָנָא יֵת רִישׁ נִזְרִיה וְיִסַּב יֵת שָׁעֶר
 רִישׁ נִזְרִיה וְיִתִּין עַל אִישְׁתָּא דְתַחֲתֵת דְּדָא דְנִכְסֵת קוֹדֵשִׁיא: מֵ וְיִסַּב כֶּהֱנָא יֵת דְּרַעָא בְּשִׁילָא מִן דְּכָרָא וְיִגְרִיצָתָא
 פִּטִּירָתָא חֵדָא מִן סֹלָא וְאַסְפּוֹג פִּטִּיר חֵד וְיִתִּין עַל יְדֵי נִזְרָא בְתֵר דִּיגְלַח יֵת נִזְרִיה: מֵא וְיִרִים יֵתָהוֹן כֶּהֱנָא אֲרָמָא
 קָדָם יִי קוֹדֵשִׁיא הוּא לְכֶהֱנָא עַל חֵדָא דְאַרְמוּתָא וְעַל שְׁקָא דְאַפְרִשׁוּתָא וְכֵתֵר כֵּן יִשְׁתִּי נִזְרָא חֲמָרָא: מֵב דָּא אורִיתָא
 דְנִזְרָא דִידֵר קוֹרְבָנִיה קָדָם יִי עַל נִזְרִיה בֵּר מִדְּתַדְבִּיק יְדִיה כְּפּוֹם נִדְרִיה דִידֵר כֵּן יַעֲבִיד עַל אורִיתָא דְנִזְרִיה:

פירוש רש"י

הָרָאשִׁימִים יִפְּלוּ. לֹא יַעֲלוּ מִן הַמִּנְיָן: (לֹד) יָבִיא אֹתוֹ. יָבִיא אֶת עֲצָמוֹ; וְזֶה אֶחָד מִשְׁלֵשֶׁה 'אֶת-יִין' שֶׁהִיא רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל דּוֹרֵשׁ כֵּן: כִּיּוֹצֵא בּוֹ 'וְהִשְׁאִיו אוֹתָם עֹן אֲשֶׁמָּה' (ויקרא יז:מ) – אֶת עֲצָמָם, כִּיּוֹצֵא בּוֹ 'וְיִקְבֹּר אֹתוֹ בְּגִי' (דברים כז:לה) – הוּא קָבֵר עֲצָמוֹ: (לֹד) וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם. שֶׁל עוֹלָה וּשְׁלָמִים. לִפְנֵי שֶׁהָיוּ בְּכָלֵל וְיִצְאוּ לְדוֹן בְּדָבָר חֲדָשׁ – שִׁטְעִינוּ לָחֶם – הִחְזִירָן לְכָלֵל, שִׁטְעִינוּ נִסְכִּים כְּדִין עוֹלָה וּשְׁלָמִים: חֹלֶת וְגו' וִירְקִיקִי מִצּוֹת. עֲשֶׂה מִכָּל מִין: (לֹח) זֶבַח שְׁלָמִים לֹה עַל סֹל הַמִּצּוֹת. יִשְׁחַט אֶת הַשְּׁלָמִים עַל מִנְתָּ לְקֹדֶשׁ אֶת הַלָּחֶם: אֶת מִנְחָתוֹ וְאֶת נִסְכּוֹ. שֶׁל אֵיל: (לֹט) וְגִלַּח הַנִּזְזִיר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד. יָכוֹל, יִגְלַח בְּעֶזְרָה? הֲרִי זֶה דֶּרֶךְ בִּזְיוֹן! אֱלֹא 'וְגִלַּח הַנִּזְזִיר' – לְאַחֲרֵי שְׁחִיטַת הַשְּׁלָמִים שֶׁכָּתוּב בָּהֶן 'וְשִׁחְטוּ פֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד' (ויקרא א:לה): אֲשֶׁר תַּחַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים. תַּחַת הַדּוֹד שֶׁהוּא מִבְּשָׁלָן

- וּ ב וידבר יהוה אל-משה לאמר: דבר אל-אהרן ואל-בניו לאמר כה תברכו לַהּ ה נשא
 ג את-בני ישראל אמור להם:
 ד וישמרך: יאר יהוה | פניו אליך מ
 ה ויחנך: ישא יהוה | פניו אליך וישם לך מא
 ו שלום: ושמך את-שמי על-בני ישראל מב
 ז ואני אברכם: ויהי ביום כלות משה להקים מג חמישי

את-המשכן וימשח אתו ויקדש אתו ואת-כל-כליו ואת-המזבח
 ח ואת-כל-כליו וימשחם ויקדש אתם: ויקריבו נשיאי ישראל ראשי בית
 ט אבתם הם נשיאי המטות הם העמדים על-הפקדים: ויביאו את-קרבנם
 לפני יהוה שש-עגלת צב ושני-עשר בקר עגלה על-שני הנשאים

תרגום אונקלוס

א ומליל יי עם משה למימר: ב מליל עם אהרן ועם בנודי למימר כדין תברכו ית בני ישראל כד תימרון להון:
 ג יברכך יי ויטרנך: ד ינהר יי שכינתיה לותך וירחים יתך: ה יסב יי אפיה לותך וישוי לך שלם: ו וישוון ית ברכת שמי
 על בני ישראל ואנא אברכנך: ז והוה ביומא דשיצי משה לאקמא ית משכנא ורבי יתיה וקדיש יתיה וית כל מנוהי וית
 מדבחא וית כל מנוהי ורבנן וקדיש יתהון: ח וקריבו רבבי ישראל רישי בית אבהתהון אנון רבבי שבטיא אנון
 דקימין על מגניא: ט ואיתיאו ית קורבנהון לקדם יי שית עגלן כד מחפין ותרי עשר תורין עגלתא על תרין רבביא
 *לפי מסכת מגילה פרק ד משנה י אין מתרגמים את ברכת כהנים בציבור וכן מנהג בני תימן, וראה מאמרו של הרב פוזן ב'מגדים' (גליון מא) באתר מכללת הרצוג
 פירוש רש"י

טעה בתבנית אחת. וכן מצינו בדוד, לפי שםסר
 נפשו על בנן בית המקדש, שנאמר 'זכור ה' לדוד
 את כל ענותו אשר נשבע לה' וגו' (תהלים סדר יח פסוק
 כא, כב, מזמור קכט שלנו פסוק א, ב) – לפיכך נקרא על שמו
 שנאמר 'ראה ביתך דוד' (מלכים י:לב): ביום כלות משה
 להקים. ולא נאמר 'ביום הקים', מלמד, שכל שבעת
 ימי המלואים היה משה מעמידו ומפרקו, ובאותו
 היום העמידו ולא פרקו, לכך נאמר 'ביום כלות
 משה להקים' – אותו היום כלו הקמותיו, וראש
 חדש ניסן היה. בשני – נשרפה הפרה, בשלישי –
 הזו הזזה ראשונה, ובשביעי – גלחו: (ח) הם
 נשיאי המטות. שהיו שוטרים עליהם במצרים והיו
 מכים עליהם, שנאמר 'ויכו שטרי בני ישראל וגו'
 (שמות ג:כח): הם העמדים על הפקדים. שעמדו עם
 משה ואהרן כששמו את ישראל, שנאמר 'ואתכם
 יהיו וגו' (לעיל א:ד): (ט) שש עגלת צב. אין 'צב' אלא
 מחפים, וכן 'ובצבים ובפרדים' (ישעיה כו:לז) – עגלות
 מכסות קרויות 'צבים'. ויש שדורשין 'צב' לשון
 'הצבי ישראל' (שמואל ב:לט) – שהן יפות:
 מפתח סדרי התנך

הסיבה לצירוף ברכת כהנים לסדר חנוכת המזבח: אולי כדברי בעל הטורים: ויהי ביום כלות. סמך חנוכת המזבח לברכת
 כהנים רמז לחשמונאים שיעשו חנוכה, ועוד כדי שלא תשלוט עין הרע במלכותם. לכך ברכם תחלה וסמך למשכן,
 שבזכות המשכן יהיה שלום. וכן דוד סמך ה' יברך את-עמו בשלום (תהלים, ראש סדר ד) למזמור שיר חנוכת הבית: ושמך
 את שמי ואני אברכם. וסמך ליה ויהי ביום כלות זהו בכל מקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתך:
 הפטרת הסדר היא מנבואות ישעיה (יז:גט-יח:ו+יח:יח) כי אצק-מים על-צמא ונוזלים על-יבשה אצק רוחי על-ירעך
 וברכתי על-צאצאיך:
 הקשרים בין ראשי סדרים בנך לפסוקי התורה:
 ראש סדר יד בדברי הימים ויכל שלמה את-בית ה' ואת-בית המלך ואת כל-הבא על-לב שלמה לעשות בבית-ה'
 ובביתו הצליח: מקביל בתוכנו לפסוק ז ויהי ביום כלות משה להקים את-המשכן וגו'.

י וְשׁוּר לְאֶחָד וַיִּקְרִיבוּ אוֹתָם לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: נִשְׂא יָא קַח מֵאֹתָם וְהָיוּ לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד וְנִתְּתָה אוֹתָם אֶל־הַלְוִיִּם יב אִישׁ כְּפִי עֲבֹדָתוֹ: וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הָעֵגְלֹת וְאֶת־הַבָּקָר וַיִּתֵּן אוֹתָם יג אֶל־הַלְוִיִּם: אֵת | שְׁתֵּי הָעֵגְלֹת וְאֵת אַרְבַּעַת הַבָּקָר נָתַן לְבְנֵי גֵרְשׁוֹן כְּפִי יד עֲבֹדָתָם: וְאֵת | אַרְבַּע הָעֵגְלֹת וְאֵת שְׁמֹנֶת הַבָּקָר נָתַן לְבְנֵי מְרָרִי כְּפִי טו עֲבֹדָתָם בִּיד אֵיתָמָר בֶּן־אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן: וְלְבְנֵי קֹהַת לֹא נָתַן כִּי־עֲבֹדַת טז הַקֹּדֶשׁ עֲלֵהֶם בְּכֹתֶף יִשָּׂאוּ: וַיִּקְרִיבוּ הַנְּשִׂאִים אֵת חֲנוּכַּת הַמִּזְבֵּחַ בַּיּוֹם יז הַמִּשָּׁח אֹתוֹ וַיִּקְרִיבוּ הַנְּשִׂאִים אֶת־קָרְבָּנָם לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ: וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה נְשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם נְשִׂיא אֶחָד לַיּוֹם יִקְרִיבוּ אֶת־קָרְבָּנָם לַחֲנוּכַּת יח הַמִּזְבֵּחַ: וַיְהִי הַמִּקְרִיב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִד יט אֶת־קָרְבָּנֹו נֹחַשׁוֹן בֶּן־עַמִּינָדָב לְמִטֵּה יְהוּדָה: וְקָרְבָּנֹו קֶעֶרֶת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל כ הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם | מְלֵאִים סֶלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה: כָּף אַחַת עֲשָׂרָה כא זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת: פָּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אֵיל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שָׁנָתוֹ

תרגום אונקלוס

וְתוֹרָא לְחַד וְקָרִיבוּ יְתַהוֹן לְקֶדֶם מִשְׁכָּנָא: י וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה לְמִימַר: יא סב מִנְהוֹן וַיְהוֹן לְמַפְלַח יֵת פּוֹלְחֵן מִשְׁכָּן זְמַנָּא וְתַתִּין יְתַהוֹן לְלִיּוּאִי גִבֹר כְּמִסְתָּ פּוֹלְחָנִיָּה: יב וְנִסִּיב מֹשֶׁה יֵת עֵגְלָתָא וַיֵּת תּוֹרִי וַיְהִי יְתַהוֹן לְלִיּוּאִי: יג יֵת תַּתִּין עֵגְלָן וַיֵּת אַרְבַּעַת תּוֹרִין יְהִי לְבְנֵי גֵרְשׁוֹן כְּמִסְתָּ פּוֹלְחָנִיָּה: יד וַיֵּת אַרְבַּע עֵגְלֵי וַיֵּת תְּמִנָּא תּוֹרִין יְהִי לְבְנֵי מְרָרִי כְּמִסְתָּ פּוֹלְחָנִיָּה בִּידָא דְאֵיתָמָר בֶּר אֶהֱרֹן כְּהֵנָּא: טו וְלְבְנֵי קֹהַת לֹא יְהִי אֲרִי פּוֹלְחֵן קוֹדֶשׁא עַל־יְהוֹן בְּכַתְּפָא נְטִילִין: טז וְקָרִיבוּ רַבְרַבִּיא יֵת חֲנוּכַּת מִדְּבַחָא בַּיּוֹמָא דְרַבִּיאָא יֵתִיה וְקָרִיבוּ רַבְרַבִּיא יֵת קוֹרְבָּנִיָּה לְקֶדֶם מִדְּבַחָא: יז וַאֲמַר יי לְמֹשֶׁה רַבָּא חַד לַיּוֹמָא רַבָּא חַד לַיּוֹמָא יִקְרִיבוּ יֵת קוֹרְבָּנִיָּה לְחֲנוּכַּת מִדְּבַחָא: יח וְהוּהוּ דְמִקְרִיב בַּיּוֹמָא קְדָמָא יֵת קוֹרְבָּנִיָּה נֹחַשׁוֹן בֶּר עַמִּינָדָב לְשִׁבְטָא דִּיהוּדָה: יט וְקוֹרְבָּנִיָּה מְגִסְתָּא דְכֶסֶף חַדָּא מֵאָה וְתַלְתִּין סְלַעִין הוּי מִתְקַלָּה מִזְרָקָא חַד דְכֶסֶפָא מִתְקַלָּה שִׁבְעִין סְלַעִין בְּסַלְעִי קוֹדֶשׁא תְרוּיָהוֹן מֶלֶךְ סוֹלְתָא דְפִילָא בְּמִשָּׁח לְמִנְחָתָא: כ בְּזָכָא חַדָּא מִתְקַלָּה עֲשָׂר סְלַעִין הִיא דְדָהָב מְלֵאָה קְטוֹרֶת בּוֹסְמִיא: כא תוֹר חַד בֶּר תּוֹרִי דְכָר חַד אֲמַר חַד בֶּר שְׁתִּיָּה

פירוש רש"י

וַיִּקְרִיבוּ אוֹתָם לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן. שְׁלֹא קִבַּל מֹשֶׁה מִיָּדָם עַד שֶׁנֶּאֱמַר לוֹ מִפִּי הַגְּבוּרָה: אֲמַר רַבִּי נָתַן: מֶה רָאוּ הַנְּשִׂאִים לְהִתְנַדֵּב כֵּאֵן בַּתְּחִלָּה, וּבְמַלְאכַת הַמִּשְׁכָּן לֹא הִתְנַדְּבוּ תְחִלָּה? אֵלָּא, כִּךְ אָמְרוּ הַנְּשִׂאִים: 'יִתְנַדְּבוּ צָבוּר מֶה שִׁיתְנַדְּבוּ, וּמֶה שֶׁמִּחְסְרִין אָנוּ מְשִׁלִּמִין'; כִּיּוֹן שֶׁרָאוּ שֶׁהַשְּׁלִימוֹ צָבוּר אֵת הַכֹּל, שֶׁנֶּאֱמַר 'וְהַמְּלָאכָה הִיְתָה דִּים' (שְׁמוֹת כו: זא), אָמְרוּ: 'מַעֲתָה, מֶה לָנוּ לַעֲשׂוֹת?' – 'הִבִּיאוּ אֵת אֲבְנֵי הַשֹּׁהַם וְאֵת אֲבְנֵי הַמְּלָאִים לְאִפּוֹד וְלַחֹשֶׁן' (שְׁמוֹת כו: לו), לְכַךְ הִתְנַדְּבוּ כֵּאֵן תְּחִלָּה: (יג) כְּפִי עֲבֹדָתָם. שֶׁהָיָה מִשָּׂא בְנֵי גֵרְשׁוֹן קָל מִשַּׁל מְרָרִי, שֶׁהָיוּ נוֹשְׂאִים הַקֶּרְשִׁים וְהָעֲמוּדִים וְהָאֲדָנִים: (טו) כִּי עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ עֲלֵהֶם. מִשָּׂא דְבַר הַקֹּדֶשׁ – 'הָאֶרֶץ וְהַשְּׁלֹחַן וְגו'' (לְעִיל ג: לא), לְפִיכָךְ 'בְּכֹתֶף יִשָּׂאוּ': (טז) וַיִּקְרִיבוּ הַנְּשִׂאִים אֵת חֲנוּכַּת הַמִּזְבֵּחַ. לְאַחֵר שֶׁהִתְנַדְּבוּ הָעֵגְלֹת וְהַבָּקָר לְשֹׂאת הַמִּשְׁכָּן, נִשְׂאָם לָבֶם לְהִתְנַדֵּב קָרְבָּנוֹת הַמִּזְבֵּחַ לְחֲנוּכָּה:

וַיִּקְרִיבוּ הַנְּשִׂאִים אֶת־קָרְבָּנָם לִפְנֵי הַמִּזְבֵּחַ. כִּי לֹא קִבַּל מֹשֶׁה מִיָּדָם עַד שֶׁנֶּאֱמַר לוֹ מִפִּי הַגְּבוּרָה: (יז) וַיִּקְרִיבוּ אֵת קָרְבָּנָם לְחֲנוּכַּת הַמִּזְבֵּחַ. וְעַדִּין לֹא הָיָה יוֹדֵעַ מֹשֶׁה הֵיאָךְ יִקְרִיבוּ, אִם כְּסֹדֶר תּוֹלְדוֹתָם, אִם כְּסֹדֶר הַמַּסְעוֹת? עַד שֶׁנֶּאֱמַר לוֹ מִפִּי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא: יִקְרִיבוּ לְמַסְעוֹת – אִישׁ יוֹמוֹ: (יח) בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן. אוֹתוֹ הַיּוֹם נָטַל עֲשָׂר עֲטֹרוֹת: רִאשׁוֹן לְמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, רִאשׁוֹן לְנְשִׂאִים וְכו', כְּדֹאִיתָא בְּסֹדֶר עוֹלָם: לְמַטֵּה יְהוּדָה. יַחֲסוּ הַכְּתוּב עַל שִׁבְטוֹ, וְלֹא שֶׁגָּבַהּ מִשְׁבָּטוֹ וְהַקְרִיב. אוֹ אֵינוֹ אוֹמֵר 'לְמַטֵּה יְהוּדָה', אֵלָּא שֶׁגָּבַהּ מִשְׁבָּטוֹ וְהִבִּיא? תִּלְמוּד לומר 'זֶה קָרְבַּן נֹחַשׁוֹן' (לַחֹן פֶּסוּק כג) – מִשְׁלוֹ הִבִּיא: (יט) שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים סֶלֶת. לְמִנְחַת נְדָבָה: (כ) עֲשָׂרָה זָהָב. כְּתַרְגוּמוֹ, מִשְׁקַל עֲשָׂר שְׁקָלִי הַקֹּדֶשׁ הִיָּה בָּה: מְלֵאָה קְטֹרֶת. לֹא מְצִינוּ קְטֹרֶת לְיַחֲדִיד וְלֹא עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן, אֵלָּא זֶה בְּלִבָּד, וְהוֹרָאָה שֶׁעַתָּה הִיְתָה: (כא) פָּר אֶחָד. מִיָּחַד שֶׁבְּעֶדְרוֹ:

וְכָכָה, כִּג. לְעֹלָה: שְׁעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחֻטָּאת: וּלְזִבַּח הַשְּׁלָמִים בֶּקָר שְׁנַיִם אֵילִם נִשְׂא
חֲמִשָּׁה עֶתּוּדִים חֲמִשָּׁה כִּבְשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן נִחֻשׁוֹן
בֶּן־עַמִּינָדָב:

כֹּה, בַּיּוֹם הַשְּׁנִי הִקְרִיב נִתְנָאֵל בֶּן־צוּעָר נָשִׂיא יִשְׁשַׁכָּר: הִקְרִב אֶת־קָרְבָּנוֹ מִהֶמָּה
קִעְרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזֶּרֶק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל
כֹּה בַשֶּׁקֶל הַקָּדָשׁ שְׁנֵיהֶם | מְלֵאִים סֵלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה: כֹּף אַחַת
כֹּה עֲשֶׂרָה זָהָב מְלֵאָה קִטְרֶת: פָּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אֵיל אֶחָד כֹּבֶשׂ־אֶחָד
כֹּה, כֹּט בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה: שְׁעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחֻטָּאת: וְלִזְבַּח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנֵי
אֵילִם חֲמִשָּׁה עֶתְדִים חֲמִשָּׁה כֹּבֶשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן נִתְנָאֵל
בֶּן־צוּעָר:

5, 5א ביום השלישי נשיא לבני זבולן אליאב בן-חלץ: קרבנו קערת-כסף מן
אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל

תרגום אונקלוס

לַעֲלֹתָ: כֹּחַ צָפִיר בַּר עֲזִין חַד לַחֲשָׁתָא: כֹּחַ וּלְנִכְסַת קוּדְשֵׁיא תוּרִי תַרְיָן דְּכָרִי חֲמִשָּׁא גְדִי חֲמִשָּׁא אֲמַרִין בְּנֵי שָׁנָא חֲמִשָּׁא דִּין קוּרְבָנָא דְנִחְשׁוֹן בַּר עֲמִינָדָב: כֹּחַ בְּיוֹמָא תַנִּינָא קָרִיב נִתְנַאֵל בַּר צוּעֵר רַב שְׁבֻטָּא דִישְׁשָׁכֵר: כֹּחַ קָרִיב יֵת קוּרְבָנִיהָ מְגַסְתָּא דְכֶסֶף חֲדָא מֵאָה וּתְלָתִין סַלְעִין הוּי מִתְקַלָּה מְזֻרְקָא חַד דְּכֶסֶפָא מִתְקַלָּה שְׁבַעִין סַלְעִין בְּסַלְעֵי קוּדְשָׁא תְרוּוְהוֹן מֶלֶךְ סוּלְתָא דְפִילָא בְּמִשְׁחָא לְמִנְחָתָא: כֹּחַ בְּזַכָּא חֲדָא מִתְקַלָּה עֶשְׂרִי סַלְעִין הִיא דְדָהֵב מְלֵיא קְטוּרֶת בּוֹסְמֵיא: כֹּחַ תוֹר חַד בַּר תוּרִי דְכַר חַד בַּר שְׁתִּיהָ לַעֲלֹתָ: כֹּחַ צָפִיר בַּר עֲזִין חַד לַחֲשָׁתָא: כֹּחַ וּלְנִכְסַת קוּדְשֵׁיא תוּרִי תַרְיָן דְּכָרִי חֲמִשָּׁא גְדִי חֲמִשָּׁא אֲמַרִין בְּנֵי שָׁנָא חֲמִשָּׁא דִּין קוּרְבָנָא דְנִתְנַאֵל בַּר צוּעֵר: ל בְּיוֹמָא תְלִיתָאָה רַבָּא לִבְנֵי זְבוּלוֹן אֱלִיאֵב בַּר חִילוֹן: לֹא קוּרְבָנִיהָ מְגַסְתָּא דְכֶסֶף חֲדָא מֵאָה וּתְלָתִין סַלְעִין הוּי מִתְקַלָּה מְזֻרְקָא חַד דְּכֶסֶפָא מִתְקַלָּה שְׁבַעִין סַלְעִין בְּסַלְעֵי

פירוש רשי

(ד'): מִזְרֵק אֶחָד כֶּסֶף. בְּגִימָטְרִיא חֲמֵשׁ מֵאוֹת
 וְעֶשְׂרִים, עַל שֵׁם נח שֶׁהֶעֱמִיד תּוֹלְדוֹת בֶּן חֲמֵשׁ
 מֵאוֹת שָׁנָה, וְעַל שֵׁם עֶשְׂרִים שָׁנָה שֶׁנִּגְזְרָה גִּזְרֵת
 הַמִּבּוֹל קֹדֶם תּוֹלְדוֹתָיו – כִּמוֹ שֶׁפֶּרֶשְׁתִּי אֵצֶל 'וְהָיוּ
 יָמָיו מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה' (בְּרֵאשִׁית ד':לה); לְפִיכֵן נֶאֱמַר
 'מִזְרֵק אֶחָד כֶּסֶף' וְלֹא נֶאֱמַר 'מִזְרֵק כֶּסֶף אֶחָד', כִּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר בַּקְעָרָה, לֹמֵר שֶׁאֵין אוֹתִיּוֹת שֶׁל 'אֶחָד'
 מִצִּטְרֹפוֹת לְמַנִּין: שִׁבְעִים שָׁקֶל. כִּנְגֵד שִׁבְעִים אֲמוֹת
 שֶׁיֵּצְאוּ מִבְּנֵיו: (כ"ו) כָּף אַחַת. כִּנְגֵד הַתּוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה
 מִיָּדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: עֲשֶׂרָה זָהָב. כִּנְגֵד
 עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת: מִלֵּאָה קְטָרֶת. גִּימָטְרִיא שֶׁל קְטָרֶת
 תִּרְי"ג מִצּוֹת, וּבִלְבָד שֶׁתַּחֲלִיף קו"ף בְּדַל"ת עַל יָדֵי
 א"ת ב"ש, ג"ר ד"ק: (כ"ז) פָּר אֶחָד. כִּנְגֵד אֲבִרְהֶם
 שֶׁנֶּאֱמַר בוֹ 'וַיִּקַּח בֶּן בָּקָר' (בְּרֵאשִׁית ט"ז): אֵיל אֶחָד.
 כִּנְגֵד יִצְחָק 'וַיִּקַּח אֶת הָאֵיל וְגו'' (שֵׁם י"ט:ג). כִּבְשׁ אֶחָד.
 כִּנְגֵד יַעֲקֹב 'וְהַכְּשָׁבִים הִפְרִיד יַעֲקֹב' (בְּרֵאשִׁית כח:יט):
 (כח) שְׁעִיר עִזִּים. לְכַפֵּר עַל מַכִּירֵת יוֹסֵף, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ
 'וַיִּשְׁחֲטוּ שְׁעִיר עִזִּים' (בְּרֵאשִׁית ל"א:לא). (כ"ט) וּלְזִבְחָ
 הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם. כִּנְגֵד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן שֶׁנִּתְּנוּ שְׁלוֹם
 בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שִׁבְשָׁמַיִם: אֵילִם. עֲתִידִים.
 כִּבְשִׁים. שְׁלֹשָׁה מִיָּנִים כִּנְגֵד כְּהֲנִים וְלוֹיִם וְיִשְׂרָאֵלִים
 וְכִנְגֵד תּוֹרָה נְבִיאִים וְכַתּוּבִים: שְׁלֹשׁ חֲמִשּׁוֹת –

(כב) שְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לַחֲטָאתָ. לְכַפֵּר עַל קִבְרֵי הַתְּהוֹם, טְמֵאת סִפְקִי: (כד–כה) הַקְרִיב נִתְנָאֵל בֶּן צוּרֵר וְגו' הַקְרִב אֶת קִרְבָּנוֹ. מִה תִּלְמֹד לֹמֵר 'הַקְרִב' בְּשִׁבְטוֹ שֶׁל יִשְׁשָׁכָר, מִה שְׁלֹא נֶאֱמַר בְּכָל הַשְּׁבָטִים? לִפִּי שֶׁבֶּא רְאוּבֵן וְעֲרֵעַר וְאֶמֶר: 'דִּי שִׁקְדָּמְנִי יְהוּדָה אַחִי, אֶקְרִיב אֲנִי אַחֲרָיו', אֲמַר לוֹ מִשָּׁה: מִפִּי הַגְּבוּרָה נֶאֱמַר לִי שִׁיקְרִיבוּ כִּסְדֵּר הַמַּסָּעוֹת לְדִגְלֵיהֶם, לְכֹךְ אֲמַר: 'הַקְרִב אֶת קִרְבָּנוֹ' וְהוּא חֹסֵר יו"ד, שֶׁהוּא מִשְׁמַע: 'הַקְרִב' לְשׁוֹן צוּרִי, שְׁמִפִּי הַגְּבוּרָה נִצְטוּה: 'הַקְרִב!', וּמֵהוּ 'הַקְרִיב' 'הַקְרִב' שְׁנֵי פְעָמִים? שֶׁבְּשִׁבִּיל שְׁנֵי דְבָרִים זָכָה לְהַקְרִיב שְׁנֵי לְשָׁבָטִים: אַחַת – שֶׁהָיוּ יוֹדְעִים בַּתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר 'וּמִבְּנֵי יִשְׁשָׁכָר יוֹדְעֵי בִינָה לַעֲתִים' (דְּבָרֵי הַיָּמִים ה:עב), וְאַחַת – שֶׁהֵם נָתְנוּ עֲצָה לַנְּשִׂאִים לְהִתְנַדֵּב קִרְבָּנוֹת הַלֵּלוּ.

וּבִיסּוּדוֹ שֶׁל רַבִּי מִשֶּׁה הִדְרָשׁן מִצְאָתִי: אָמַר רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר: נִתְנָאֵל בֶּן צוּעָר הִשְׁיֵאֵן עֲצָה זֹאת קֶצֶר כֶּסֶף. מִנֵּין אוֹתִיתִיו בְּגִימָטְרִיא תִשְׁע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים, כְּנֶגֶד שְׁנוֹתָיו שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן: שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ. עַל שֵׁם שְׂכֵשְׁהָ עֲמִיד תּוֹלְדוֹת לְקִיּוֹם הָעוֹלָם בֶּן מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה הִיָּה, שְׁנָאֻמַּר 'וַיְחִי אָדָם שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה שָׁנָה וַיּוֹלֵד בְּדַמּוּתוֹ וְגו'' (בְּרָאשִׁית

י לב הקדש שניהם | מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה
 לג זהב מלאה קטרת: פר אחד בן-בקר איל אחד כבש-אחד בן-שנתו
 לד, לה לעלה: שעיר-עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים אילם
 חמשה עתדים חמשה כבשים בני-שנה חמשה זה קרבן אליאב
 בן-חלן:

לו, לז ביום הרביעי נשיא לבני ראובן אליצור בן-שדיאור: קרבנו מזו i
 קצרת-כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל
 לח בשקל הקדש שניהם | מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת
 לט עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד בן-בקר איל אחד כבש-אחד
 מ, מא בן-שנתו לעלה: שעיר-עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים
 אילם חמשה עתדים חמשה כבשים בני-שנה חמשה זה קרבן אליצור
 בן-שדיאור:

מב, מג ביום החמישי נשיא לבני שמעון שלמיאל בן-צורישדי: קרבנו מח
 קצרת-כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל
 מד בשקל הקדש שניהם | מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת
 מה עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד בן-בקר איל אחד כבש-אחד
 מו, מז בן-שנתו לעלה: שעיר-עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים
 אילם חמשה עתדים חמשה כבשים בני-שנה חמשה זה קרבן שלמיאל
 בן-צורישדי:

מח, מט ביום הששי נשיא לבני גד אליסף בן-דעואל: קרבנו קצרת-כסף מט ששי
 תרגום אונקלוס

קודשא תרויהון מלן סולתא דפילא במשח למנחתא: לב בזכא חדא מתקלה עשר סלעין היא דדהב מליא קטורת
 בוסמיא: לג תור חד בר תורי דכר חד אמר חד בר שתיה לעלתא: לז צפיר בר עזין חד לחטאת: לה ולנכסת קודשא
 תורי תרין דכרי חמשא גדי חמשא אמרין בני שנא חמשא דין קורבנא דאליאב בר חלון: לו ביומא רביעא רבא לבני
 ראובן אליצור בר שדיאור: לז קורבניה מגסתא דכסף חדא מאה ותלתין סלעין הוי מתקלה מזרקא חד דכספא מתקליה
 שבעין סלעין בסלעי קודשא תרויהון מלן סולתא דפילא במשח למנחתא: לח בזכא חדא מתקלה עשר סלעין היא
 דדהב מליא קטורת בוסמיא: לט תור חד בר תורי דכר חד אמר חד בר שתיה לעלתא: מ צפיר בר עזין חד לחטאת:
 מא ולנכסת קודשא תורי תרין דכרי חמשא גדי חמשא אמרין בני שנא חמשא דין קורבנא דאליצור בר שדיאור:
 מב ביומא חמישא רבא לבני שמעון שלומיאל בר צורישדי: מג קורבניה מגסתא דכסף חדא מאה ותלתין סלעין
 הוי מתקלה מזרקא חד דכספא מתקליה שבעין סלעין בסלעי קודשא תרויהון מלן סולתא דפילא במשח למנחתא:
 מד בזכא חדא מתקלה עשר סלעין היא דדהב מליא קטורת בוסמיא: מה תור חד בר תורי דכר חד אמר חד בר שתיה
 לעלתא: מו צפיר בר עזין חד לחטאת: מז ולנכסת קודשא תורי תרין דכרי חמשא גדי חמשא אמרין בני שנא חמשא
 דין קורבנא דשלומיאל בר צורישדי: מח ביומא שתיתא רבא לבני גד אליסף בר דעואל: מט קורבניה מגסתא דכסף

פירוש רש"י

כנגד חמשה חמשין וחמשת הדברות הכתובים על
 לוח אחד, וחמשה הכתובים על השני. עד כאן
 מוסדו של רבי משה הדרשן:
 (ל) ביום השלישי נשיא וגו'. ביום השלישי היה
 הנשיא המקריב 'לבני זבולן', וכן כלם; אבל בנתנאל
 שנאמר בו 'הקריב נתנאל' (לעיל פסוק כד) נופל אחריו
 הלשון לומר 'נשיא יששכר', לפי שפבר הזכיר
 שמו והקריבתו, ובשאר – שלא נאמר בהן 'הקריב'
 – נופל עליהן לשון זה 'נשיא לבני פלוני' –
 אותו היום היה הנשיא המקריב לשבט פלוני:

ו אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד פסף שבעים שקל בשקל
 נ הקדש שניהם | מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה
 נא זהב מלאה קטרת: פר אחד בן-בקר איל אחד כבש-אחד בן-שנתו
 נב, ג לעלה: שעיר-עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים אילים
 חמשה עתדים חמשה כבשים בני-שנה חמשה זה קרבן אליסף
 בן-דעואל:

ז א, ב ביום השביעי נשיא לבני אפרים אלישמע בן-עמיהוד: קרבנו נ
 קערת-כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד פסף שבעים שקל
 ג בשקל הקדש שניהם | מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת
 ד עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד בן-בקר איל אחד כבש-אחד
 ה, ו בן-שנתו לעלה: שעיר-עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים
 אילים חמשה עתדים חמשה כבשים בני-שנה חמשה זה קרבן אלישמע
 בן-עמיהוד:

ז, ח ביום השמיני נשיא לבני מנשה גמליאל בן-פדהצור: קרבנו נא
 קערת-כסף אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד פסף שבעים שקל
 ט בשקל הקדש שניהם | מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת
 י עשרה זהב מלאה קטרת: פר אחד בן-בקר איל אחד כבש-אחד
 יא, יב בן-שנתו לעלה: שעיר-עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים
 אילים חמשה עתדים חמשה כבשים בני-שנה חמשה זה קרבן גמליאל
 בן-פדהצור:

יג, יד ביום התשיעי נשיא לבני בנימן אבידן בן-גדעוני: קרבנו נב
 אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד פסף שבעים שקל בשקל
 טו הקדש שניהם | מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה

תרגום אונקלוס

חדא מאה ותלתין סלעין הוי מתקלה מזרקא חד דכספא מתקליה שבעין סלעין בסלעי קודשא תרויהון מלן סולתא
 דפילא במשח למנחתא: נ בזכא חדא מתקלה עשר סלעין היא דדהב מליא קטורת בוסמיא: נא תור חד בר תורי דכר
 חד אמר חד בר שתיה לעלתא: נב צפיר בר עזין חד לחטאת: נג ולנכסת קודשיא תורי תרין דכרי חמשא גדי חמשא
 אמרין בני שנא חמשא דין קורבנא דאליסף בר דעואל:

א ביומא שביעאה רבא לבני אפרים אלישמע בר עמיהוד: ב קורבניה מגסתא דכסף חדא מאה ותלתין סלעין
 הוי מתקלה מזרקא חד דכספא מתקליה שבעין סלעין בסלעי קודשא תרויהון מלן סולתא דפילא במשח למנחתא:
 ג בזכא חדא מתקלה עשר סלעין היא דדהב מליא קטורת בוסמיא: ד תור חד בר תורי דכר חד אמר חד בר
 שתיה לעלתא: ה צפיר בר עזין חד לחטאת: ו ולנכסת קודשיא תורי תרין דכרי חמשא גדי חמשא אמרין בני
 שנא חמשא דין קורבנא דאלישמע בר עמיהוד: ז ביומא תמינאה רבא לבני מנשה גמליאל בר פדהצור: ח קורבניה
 מגסתא דכסף חדא מאה ותלתין סלעין הוי מתקלה מזרקא חד דכספא מתקליה שבעין סלעין בסלעי קודשא
 תרויהון מלן סולתא דפילא במשח למנחתא: ט בזכא חדא מתקלה עשר סלעין היא דדהב מליא קטורת בוסמיא: י
 תור חד בר תורי דכר חד אמר חד בר שתיה לעלתא: יא צפיר בר עזין חד לחטאת: יב ולנכסת קודשיא תורי תרין
 דכרי חמשא גדי חמשא אמרין בני שנא חמשא דין קורבנא דגמליאל בר פדהצור: יג ביומא תשיעאה רבא לבני
 בנימין אבידן בר גדעוני: יד קורבניה מגסתא דכסף חדא מאה ותלתין סלעין הוי מתקלה מזרקא חד דכספא מתקליה
 שבעין סלעין בסלעי קודשא תרויהון מלן סולתא דפילא במשח למנחתא: טו בזכא חדא מתקלה עשר סלעין היא

זֶה מְלָאָה קִטְרֶת: פֶּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אֵיל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד בֶּן־שָׁנָתוֹ נִשָּׂא
 יז, יח לְעֹלָה: שְׁעִיר־עִזִּים אֶחָד לַחֲטָאת: וּלְזִבְחֵה שְׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם אֵילִם
 חֲמִשָּׁה עֶתְדִים חֲמִשָּׁה כֶּבֶשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן אֲבִידִן
 בֶּן־גֹּדְעָנִי:

יט, כ ביום העשירי נשיא לבני דן אחיעזר בן-עמישדי: קרבנו קצרת-כסף נג
אחת שלשים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל
כא הקדש שניהם מלאים סלת בלולה בשמן למנחה: כף אחת עשרה
כב זהב מלאה קטרת: פר אחד בן-בקר איל אחד כבש-אחד בן-שנתו
כג, כד לעלה: שעיר-עזים אחד לחטאת: ולזבח השלמים בקר שנים אילים
חמשה עתדים חמשה כבשים בני-שנה חמשה זה קרבן אחיעזר
בן-עמישדי:

כֹּה, כֹּה בְּיוֹם עֲשִׂיתִי עִשׂוֹר יוֹם נִשְׂיָא לְבָנִי אֲשֶׁר פָּגַעִיאל בֶּן־עֲכָרָן: קָרַבְנוּ נָד שְׂבִיעִי
קַעֲרַת־כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל
כֹּה בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם | מְלֵאִים סֵלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְמִנְחָה: כֹּף אַחַת
כֹּה עֲשֶׂרָה זָהָב מְלֵאָה קִטְרֶת: פֶּר אֶחָד בֶּן־בָּקָר אֵיל אֶחָד כֶּבֶשׂ־אֶחָד
כֶּט, ל בֶּן־שְׁנָתוֹ לְעֹלָה: שְׁעִיר־עִזִּים אֶחָד לְחֻטָּאת: וּלְזִבַּח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנֵי
אֵילִם חֲמִשָּׁה עֶתְדִים חֲמִשָּׁה כֶּבֶשִׁים בְּנֵי־שָׁנָה חֲמִשָּׁה זֶה קָרְבַּן פָּגַעִיאל
בֶּן־עֲכָרָן:

לֵא, לֵב בְּיוֹם שְׁנַיִם עָשָׂר יוֹם נָשִׂיא לְבָנִי נִפְתָּלִי אַחִירָע בֶּן-עֵינָן: קָרַבְנוּ נָה
קַעֲרַת-כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרָק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל
גַּ בַּשֶּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם | מְלֵאִים סֵלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה: כֹּף אַחַת
דַּ עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קִטְרֶת: פָּר אֶחָד בֶּן-בָּקָר אֵיל אֶחָד כֶּבֶשׂ-אֶחָד
הַ, לֵו בֶּן-שְׁנָתוֹ לַעֲלֹה: שְׁעִיר-עִזִּים אֶחָד לַחֲטָאת: וּלְזֹבַח הַשְּׁלָמִים בָּקָר שְׁנַיִם

תרגום אונקלוס

דְּדָהָב מְלֵיא קְטוֹרֶת בּוֹסְמֵיא: טו תּוֹר חַד בַּר תּוֹרִי דְּכָר חַד אֲמַר חַד בַּר שְׁתִּיָּה לַעֲלָתָא: יז צְפִיר בַּר עֲזִין חַד לַחֲטָא:
 יח וּלְנִכְסַת קוֹדֶשִׁיא תּוֹרִי תְרִין דְּכָרִי חֲמִשָּׁא גְדִי חֲמִשָּׁא אֲמַרִין בְּנֵי שְׁנָא חֲמִשָּׁא דִּין קוֹרְבָנָא דְאַבִּידֵן בַּר גְּדֵעוֹנִי:
 יט בְּיוֹמָא עֲשִׂירָאָה רַבָּא לִבְנֵי דָן אַחִיעֶזֶר בַּר עֲמִישְׁדִי: כ קוֹרְבָנִיָּה מְגַסְתָּא דְכֶסֶף חָדָא מָאָה וּתְלָתִין סַלְעִין הוּי מִתְקַלָּה
 מְזֻרְקָא חַד דְכֶסֶפָא מִתְקַלָּה שְׁבַעִין סַלְעִין בְּסַלְעֵי קוֹדֶשֶׁא תְרוּיָהוֹן מְלָן סוּלְתָא דְפִילָא בְּמִשְׁח לְמִנְחָתָא: כא בְּזָכָא חָדָא
 מִתְקַלָּה עֶשֶׂר סַלְעִין הִיא דְדָהָב מְלֵיא קְטוֹרֶת בּוֹסְמֵיא: כב תּוֹר חַד בַּר תּוֹרִי דְּכָר חַד אֲמַר חַד בַּר שְׁתִּיָּה לַעֲלָתָא:
 כג צְפִיר בַּר עֲזִין חַד לַחֲטָא: כד וּלְנִכְסַת קוֹדֶשִׁיא תּוֹרִי תְרִין דְּכָרִי חֲמִשָּׁא גְדִי חֲמִשָּׁא אֲמַרִין בְּנֵי שְׁנָא חֲמִשָּׁא דִּין
 קוֹרְבָנָא דְאַחִיעֶזֶר בַּר עֲמִישְׁדִי: כה בְּיוֹם חַד עֶשֶׂר יוֹמִין רַבָּא לִבְנֵי אֶשֶׁר פִּגְעִיאל בַּר עֶכְרָן: כו קוֹרְבָנִיָּה מְגַסְתָּא דְכֶסֶף
 חָדָא מָאָה וּתְלָתִין סַלְעִין הוּי מִתְקַלָּה מְזֻרְקָא חַד דְכֶסֶפָא מִתְקַלָּה שְׁבַעִין סַלְעִין בְּסַלְעֵי קוֹדֶשֶׁא תְרוּיָהוֹן מְלָן סוּלְתָא
 דְפִילָא בְּמִשְׁח לְמִנְחָתָא: כז בְּזָכָא חָדָא מִתְקַלָּה עֶשֶׂר סַלְעִין הִיא דְדָהָב מְלֵיא קְטוֹרֶת בּוֹסְמֵיא: כח תּוֹר חַד בַּר תּוֹרִי דְּכָר
 חַד אֲמַר חַד בַּר שְׁתִּיָּה לַעֲלָתָא: כט צְפִיר בַּר עֲזִין חַד לַחֲטָא: לו וּלְנִכְסַת קוֹדֶשִׁיא תּוֹרִי תְרִין דְּכָרִי חֲמִשָּׁא גְדִי חֲמִשָּׁא
 אֲמַרִין בְּנֵי שְׁנָא חֲמִשָּׁא דִּין קוֹרְבָנָא דְפִגְעִיאל בַּר עֶכְרָן: לא בְּיוֹם תְּרִי עֶסֶר יוֹמִין רַבָּא לִבְנֵי נַפְתָּלִי אַחִירַע בַּר עֵינָן: לב
 קוֹרְבָנִיָּה מְגַסְתָּא דְכֶסֶף חָדָא מָאָה וּתְלָתִין סַלְעִין הוּי מִתְקַלָּה מְזֻרְקָא חַד דְכֶסֶפָא מִתְקַלָּה שְׁבַעִין סַלְעִין בְּסַלְעֵי קוֹדֶשֶׁא
 תְרוּיָהוֹן מְלָן סוּלְתָא דְפִילָא בְּמִשְׁח לְמִנְחָתָא: לג בְּזָכָא חָדָא מִתְקַלָּה עֶשֶׂר סַלְעִין הִיא דְדָהָב מְלֵיא קְטוֹרֶת בּוֹסְמֵיא:
 לד תּוֹר חַד בַּר תּוֹרִי דְּכָר חַד אֲמַר חַד בַּר שְׁתִּיָּה לַעֲלָתָא: לה צְפִיר בַּר עֲזִין חַד לַחֲטָא: לו וּלְנִכְסַת קוֹדֶשִׁיא תּוֹרִי תְרִין

ז אילים חמשה עתדים חמשה כבשים בני-שנה חמשה זה קרבן אחירע
בן-עינן:

לז זאת חנכת המזבח ביום המשח אתו מאת נשיאי ישראל קערת כסף
שתיים עשרה מזרקי-כסף שנים עשר כפות זהב שתיים עשרה:
לח שלשים ומאה הקערה האחת כסף ושבעים המזרק האחד כל כסף
לט הכלים אלפים וארבע-מאות בשקל הקדש: כפות זהב שתיים-עשרה
מלאת קטרת עשרה עשרה הכף בשקל הקדש כל-זהב הכפות
מ עשרים ומאה: כל-הבקר לעלה שנים עשר פרים אילים שנים-עשר
כבשים בני-שנה שנים עשר ומנחתם ושעירי עזים שנים עשר
מא לחטאת: וכל בקר זבח השלמים עשרים וארבעה פרים אילים ששים
עתדים ששים כבשים בני-שנה ששים זאת חנכת המזבח אחרי
מב המשח אתו: ובבא משה אל-אהל מועד לדבר אתו וישמע את-הקול
מדבר אליו מעל הכפרת אשר על-ארץ העדת מבין שני הכרבים
וידבר אליו:

תרגום אונקלוס

דכרי חמשה גדי חמשה אמרין בני שנה חמשה דין קורבנא דאחירע בר עינן: לז דא חנוכת מדבחא ביוםא דרביא
יתיה מן רבבי ישראל מגסי כספא תרתא עשרי מזרקי כספא תרי עשר בזכי דדהבא תרתא עשרי: לח מאה ותלתין
סלעין הוי מתקלה דמגסתא חדא דכספא ושבעין דמזרקא חד כל כסף מניא תרין אלפין וארבע מאה בסלעי קודשא:
לט בזכי דדהבא תרתא עשרי מלן קטורת בוסמיא מתקל עשר סלעין הוי מתקלה דבזכא בסלעי קודשא כל דהב
בזכיא מאה ועשרין: מ כל תורי לעלתא תרי עשר תורין דכרין תרי עשר אמרין בני שנה תרי עשר ומנחתהון וצפירי
בני עזי תרי עשר לחטאת: מא וכל תורי לנכסת קודשא עשרין וארבעא תורין דכרי שתין גדי שתין אמרין בני שנה
שתין דא חנוכת מדבחא בטר דרביא יתיה: מב וכד עליל משה למשכן זמנא למללא עמיה ושמע ית קלא דמתמלל
עמיה מעלי כפורתא דעל ארונא דסהדותא מבין תרין כרוביא ומתמלל עמיה:
פירוש רש"י

סדר ז (לז) ביום המשח אתו. בו ביום שנמשח הקריב. אינו, אלא כף אחת של כסף, ומשקלה עשרה שקלי
ומה אני מקים 'אחרי המשח' (להלן פסוק מא)? שנמשח
תחלה ואחר כך הקריב. או אחרי המשח – לאחר זמן,
ולא בא ללמד 'ביום המשח' אלא לומר שנמשח ביום?
כשהוא אומר 'ביום משחו אתם' (ויקרא ג:ח), למדנו
שנמשח ביום, ומה תלמוד לומר 'ביום המשח אתו'?
ביום שנמשח הקריב: קערת כסף שתיים עשרה. הם הם
שהתנדבו, ולא ארע בהם פסול: (לח) שלשים ומאה
הקערה האחת וגו'. מה תלמוד לומר? לפי שנאמר
'שלשים ומאה משקלה', ולא פרש באיזו שקל, לכך
חזר ושנאה כאן וכלל בכלל 'כל כסף הכלים וגו' בשקל
הקדש: כל כסף הכלים וגו'. למדך שהיו כלי המקדש
מכונני במשקלן; שוקלן אחד אחד ושוקלן כלן כאחד
– לא רבה ולא מעט: (לט) כפות זהב שתיים עשרה.
למה נאמר? לפי שנאמר 'כף אחת עשרה זהב' –
היא של זהב ומשקלה עשרה שקלים של כסף; או

מדוע זכה נשיא שבט אפרים לפתוח את הסדר הזה? כפי ציווי יעקב וישם את אפרים. בברכתו לפני מנשה, להקדימו בנגלים
ובחנכת הנשיאים: (רש"י בראשית מב:כ) ובמדרש רבי תנחומא (נשא כ) אלו ג' דברים שעשו הנשיאים שלא כהוגן וקיבלן
הקדוש-ברוך-הוא... ושאין קרבן יחיד דוחה שבת, וקורבן של נשיא שבט אפרים דחה את השבת. מדרש רבה (סוף אות ה)
חולק על כך: שלא תאמר היאך חילל את השבת, והלא אין קרבן יחיד דוחה את השבת וזה הקריב בשבת. אמר הקב"ה:
לא על פיו עשה, שאני אמרתי למשה נשיא אחד ליום נשיא אחד ליום יקריבו את קרבנם.. בלא הפסק יקריבו זה אחר זה.

- ט כו וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִצִּרְעָה מִמִּשְׁפַּחַת הַדְּנִי וּשְׁמוֹ מְנוּחַ וְאַשְׁתּוֹ עֲקָרָה וְלֹא יָלְדָה: כז וַיֵּרָא מֶלֶאךָ-יְהוָה אֶל-הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הִנֵּה-נָא אֶת-עֲקָרָה כח וְלֹא יָלְדָתְּ וְהָרִית וְיִלְדָתְּ בֶּן: וְעַתָּה הַשְׁמֵרִי נָא וְאַל-תִּשְׁתִּי יַיִן וְשֹׁכֵר כט וְאַל-תֹּאכְלִי כָל-טָמֵא: כִּי הִנֵּךְ הָרָה וְיִלְדָתְּ בֶּן וּמוֹרָה לֹא-יֵעָלֶה עַל-רֹאשׁוֹ כִּי-נָזִיר אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנֶּעַר מִן-הַבֶּטֶן וְהוּא יִחַל לְהוֹשִׁיעַ ל את-יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים: וַתָּבֹא הָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר לְאִישָׁהּ לֵאמֹר אִישׁ הָאֱלֹהִים בָּא אֵלַי וּמְרָאָהוּ כְּמֵרְאָה מֶלֶאךָ הָאֱלֹהִים נֹרָא מְאֹד וְלֹא שְׁאַלְתִּיהוּ אִי-מִזֶּה הוּא וְאֶת-שְׁמוֹ לֹא-הִגִּיד לִי: וַיֹּאמֶר לִי הִנֵּךְ הָרָה וְיִלְדָתְּ בֶּן וְעַתָּה אַל-תִּשְׁתִּי יַיִן וְשֹׁכֵר וְאַל-תֹּאכְלִי כָל-טָמֵא כִּי-נָזִיר אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנֶּעַר מִן-הַבֶּטֶן עַד-יוֹם מוֹתוֹ:
- לב וַיַּעֲתֵר מְנוּחַ אֶל-יְהוָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדוֹנָי אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר שָׁלַחַת לג יְבוֹא-נָא עִוָד אֵלֵינוּ וַיֹּרְנוּ מִה-נַּעֲשֶׂה לְנֶעַר הַיּוֹלֵד: וַיִּשְׁמַע הָאֱלֹהִים בְּקוֹל מְנוּחַ וַיָּבֹא מֶלֶאךָ הָאֱלֹהִים עֹד אֶל-הָאִשָּׁה וְהִיא יוֹשֶׁבֶת בַּשָּׂדֶה לד וּמְנוּחַ אִשָּׁה אֵין עִמָּה: וַתִּמְהַר הָאִשָּׁה וַתֵּרֶץ וַתִּגֵּד לְאִישָׁהּ וַתֹּאמֶר אֵלָיו לה הִנֵּה נֹרָאָה אֵלַי הָאִישׁ אֲשֶׁר-בָּא בַּיּוֹם אֵלַי: וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ מְנוּחַ אַחֲרֵי אֲשֶׁתּוֹ וַיָּבֹא אֶל-הָאִישׁ וַיֹּאמֶר לוֹ הָאֵתָה הָאִישׁ אֲשֶׁר-דִּבַּרְתָּ אֶל-הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר לוֹ אני: וַיֹּאמֶר מְנוּחַ עַתָּה יָבֹא דְבָרִיךָ מִה-יִהְיֶה מִשְׁפַּט-הַנֶּעַר וּמַעֲשָׂהוּ: לו, לה וַיֹּאמֶר מֶלֶאךָ יְהוָה אֶל-מְנוּחַ מְכַל אֲשֶׁר-אָמַרְתִּי אֶל-הָאִשָּׁה תִּשְׁמָר: מְכַל אֲשֶׁר-יֵצֵא מִגִּפְּן הַיַּיִן לֹא תֹאכַל וַיִּין וְשֹׁכֵר אַל-תִּשְׁתֵּה וְכָל-טָמֵא
- לט אַל-תֹּאכַל כָּל אֲשֶׁר-צוִיתִיָּהּ תִּשְׁמָר: וַיֹּאמֶר מְנוּחַ מ אֶל-מֶלֶאךָ יְהוָה נַעֲצֹרָה-נָא אוֹתָךְ וְנַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ גְּדִי עֲזִים: וַיֹּאמֶר מֶלֶאךָ יְהוָה אֶל-מְנוּחַ אִם-תַּעֲצֹרְנִי לֹא-אֲכַל בְּלַחְמְךָ וְאִם-תַּעֲשֶׂה עֲלָה לִיהוָה מא תַּעֲלֶנָּה כִּי לֹא-יָדַע מְנוּחַ כִּי-מֶלֶאךָ יְהוָה הוּא: וַיֹּאמֶר מְנוּחַ אֶל-מֶלֶאךָ מב יְהוָה מִי שָׁמַךְ כִּי-יָבֹא דְבָרִיךָ [דְּבָרְךָ] וְכַבִּדְנוֹךָ: וַיֹּאמֶר לוֹ מֶלֶאךָ יְהוָה לָמָּה זֶה תִּשְׁאַל לְשָׁמִי וְהוּא-פָּלְאִי:
- מג וַיִּקַּח מְנוּחַ אֶת-גְּדֵי הָעִזִּים וְאֶת-הַמִּנְחָה וַיַּעַל עַל-הַצֹּר לִיהוָה וּמִפְּלֵא מד לַעֲשׂוֹת וּמְנוּחַ וְאַשְׁתּוֹ רָאִים: וַיְהִי בַעֲלוֹת הַלֵּהב מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ הַשְּׁמִימָה וַיַּעַל מֶלֶאךָ-יְהוָה בְּלֵהַב הַמִּזְבֵּחַ וּמְנוּחַ וְאַשְׁתּוֹ רָאִים וַיִּפְּלוּ עַל-פָּנֵיהֶם מה אַרְצָה: וְלֹא-יָסַף עוֹד מֶלֶאךָ יְהוָה לְהִרְאֹה אֶל-מְנוּחַ וְאֶל-אֲשֶׁתּוֹ אַז יָדַע מו מְנוּחַ כִּי-מֶלֶאךָ יְהוָה הוּא: וַיֹּאמֶר מְנוּחַ אֶל-אֲשֶׁתּוֹ מוֹת נָמוֹת כִּי אֱלֹהִים

סדר	פסוק	המשך הפטרת סדרת נשא בספר שופטים	פרשה
ט	מז	וַתֹּאמֶר לוֹ אִשְׁתּוֹ לֹא חָפֵץ יְהוָה לְהַמִּיתֵנוּ לֹא-לֶקַח מִיָּדֵנוּ עֲלֶה	
י	א	וּמִנָּחָה וְלֹא הִרְאָנוּ אֶת-כָּל-אֱלֹה וְכַעַת לֹא הִשְׁמִיעֵנוּ כִּזְאֹת: וַתֵּלֶד הָאִשָּׁה	
	ב	בֶּן וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ שְׁמִשׁוֹן וַיִּגְדַּל הַנָּעַר וַיְבָרְכֵהוּ יְהוָה: וַתִּחַל רֹחַ	התימנים מסיימים כאן
		יְהוָה לַפְעָמֹ בְּמַחְנֵה-דָן בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֲשֶׁתָּאֵל:	